

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SELEC

do roku 2030

verzia 4.0

SPRACOVAL

Miestna akčná skupina Inovec
Mníchova Lehota 67
913 21 Trenčianska Turná
www.masinovec.sk

História dokumentu¹

Verzia	Zmeny	Schválenie obecným zastupiteľstvom	
		Dátum	Uznesenie č.
Verzia 1.0	Prvé znenie	14.12.2007	52/2007
Verzia 2.0	Zapracovanie najvýznamnejších sociálno-ekonomických zmien uskutočnených v rokoch 2005-2013 do analytickej časti a spracovanie programovej časti tak, aby reagovala na súčasné potreby obce. Aktualizácia dokumentu do roku 2017.	29.10.2014	56/2014
Verzia 3.0	Zosúladenie štruktúry dokumentu s požiadavkami Zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 v znení Zákona č. 309/2014. Aktualizácia dokumentu do roku 2023.	8.12.2015	63/2015
Verzia 4.0	Zosúladenie štruktúry dokumentu v súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 a Metodikou tvorby a implementácie PHSR. Aktualizácia dokumentu do roku 2030.	13.12.2023	75/2023

Verziu 4.0 spracovala

Miestna akčná skupina Inovec

Mníchova Lehota 67

913 21 Trenčianska Turná

www.masinovec.sk

¹ Prvé znenie dokumentu je označené číslom 1.0. V prípade zásadných zmien sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa aktualizované verzie označujú číslami napr. 1.1, 2.1, 2.2

Obsah

Úvod	4
Analytická časť	5
1. Charakteristika obce.....	5
1.1 Fyzicko-geografická charakteristika	5
1.2 História obce	6
1.3 Partnerstvo	8
Spolupráca na lokálnej úrovni	8
Cezhraničná spolupráca	8
2. Demografia a trh práce.....	9
2.1 Vývoj počtu obyvateľov	9
2.2 Veková štruktúra obyvateľstva	12
2.3 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva	15
2.4 Ekonomická aktivita obyvateľov	18
3. Životné prostredie.....	22
3.1 Geomorfologické členenie územia	22
3.2 Geologická stavba územia	22
3.3 Klimatické pomery	22
3.4 Ovzdušie	22
3.5 Podzemné a povrchové vody	23
3.6 Pôda a pôdny fond	24
3.7 Lesy	25
3.8 Chránené územia prírody	26
3.9 Biocentrá a biokoridory	26
3.10 Flóra a fauna	26
4. Technická infraštruktúra	27
4.1 Zásobovanie vodou	27
4.2 Odkanalizovanie	27
4.3 Zásobovanie plynom	27
4.4 Elektrifikácia	28
4.5 Telekomunikácie	28
4.6 Doprava – cestná sieť	28
4.7 Odpadové hospodárstvo	29
5. Občianska infraštruktúra	30
5.1 Školstvo	30
5.1.1 Materská škola	30
5.1.2 Základná škola	34
5.1.3 Súkromná hudobná škola ADIA	38
5.2 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	39
5.3 Kultúra infraštruktúra	39
5.4 Folklórne kolektívy – folklórna skupina Selčan a detský folklórny súbor Selčanka	40
5.5 Šport, rekreácia a oddych	41
5.6 Činnosť spolkov v obci	43
5.7 Služby prispievajúce ku kvalite života	44
5.8 Bývanie	44
5.9 Cirkev a cintoríny	47
5.10 Bezpečnosť	48

6. Hospodárstvo	50
6.1 Majetok a hospodárenie obce	50
6.2 Poľnohospodárstvo	51
6.3 Lesné hospodárstvo	52
6.4 Priemyselná výroba	53
6.5 Služby	53
SWOT Analýza	54
Strategická časť	56
Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít	56
Stanovenie cieľov a priorít	56
Programová časť	57
Realizačná časť	68
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu	68
Monitorovanie a hodnotenie plnenia programu	68
Vecný a časový harmonogram	69
Finančná časť	70
Záver	77
Použité zdroje	78

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Selec (ďalej len Program rozvoja obce, skr. PHRSR) je strednodobý plánovací dokument, ktorého východiskom je analýza hospodárskeho a sociálneho potenciálu obce. Stanovuje opatrenia, ktoré je nevyhnutné vykonať na úrovni miestnej samosprávy pre oživenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce, aby boli dosiahnuté stanovené priority a ciele. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia a tiež systém monitorovania. PHRSR je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

Za kolektív autorov

MVDr. Stanislav Svatik
Starosta obce Selec

Analytická časť

1. Charakteristika obce

1.1 Fyzicko-geografická charakteristika

Obec Selec patrí medzi stredne veľké obce. Z administratívneho hľadiska patrí do územia Trenčianskeho samosprávneho kraja. Katastrálne územie obce má výmeru 2480 ha. Obec je takmer úplne zovretá v horskej kotline v severozápadnej časti Považského Inovca. Hranice katastrálneho územia sledujú hrebene pohoria. Podľa záznamu z r. 1933 je chotár rozdelený na 28 častok so 44 názvami.

Katastrálne územie (k. ú.) obce Selec hraničí:
na severe s k. ú. Trenčianske Stankovce,
na severozápade s k. ú. Krivosúd Bodovka,
na západe s k. ú. Beckov,
na juhozápade s k. ú. Kálnica,
na juhovýchode s k. ú. Zlatníky (okres Bánovce nad Bebravou),
na východe s k. ú. Dubodiel a k. ú. Trenčianske Jastrabie.

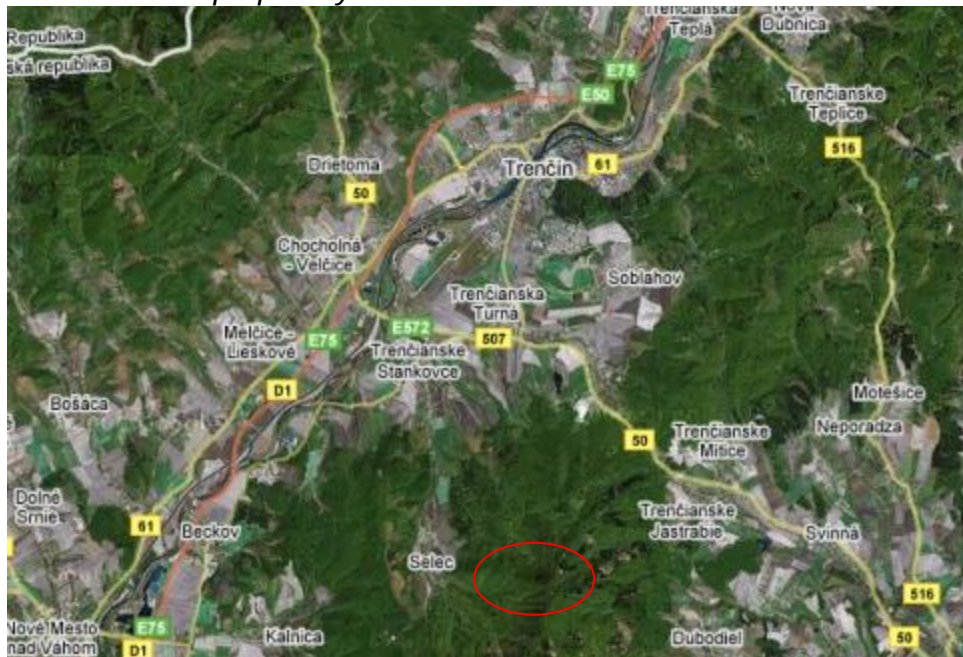
Stred obce leží vo výške 320 m n. m., na 48°39'25" severnej zemepisnej šírky a 17°59'34" východnej zemepisnej dĺžky. Obec tvorí obojstranná potočná radová zástavba pozdĺž Seleckého potoka. Potok Pramení v Považskom Inovci vo výške asi 896 m n. m. a v dĺžke 10 km preteká Trenčianskymi Stankovcami ústi ako ľavostranný prítok do Váhu. Výškovo značne členitý chotár obce (260 – 1.042 m n. m.) tvorí na miernejších odlesnených svahoch orná pôda, za ňou ďalej od obce lúky a pasienky. Väčšiu časť chotára tvoria listnaté a ihličnaté lesy.

Obrázok 1: Obec Selec

Zdroj: <https://www.selec.sk/obec-2/zakladne-informacie/>

Obrázok 2: Mapa polohy obce Selec

Zdroj: maps.google.sk

1.2 História obce

Prvá písomná zmienka o Selci je z roku 1439, keď patrila tak ako počas nasledujúcich mnoho storočí Trenčianskemu hradu. Počet obyvateľov z tohto obdobia nie je známy. Jeho nárast je možné sledovať v nasledujúcich storočiach len z nepriamych údajov. V roku 1549 bol v Selci 20 sedliackych usadlostí a 6 želiarov nevlastniacich nijaký majetok. Na začiatku 17. storočia bolo obyvateľov už podstatne viac, v urbárskom zápise sa uvádza rozsiahla výroba drevených výrobkov, výroba súkna v dvoch valchách, tri mlyny. Podľa prvého číselného údaju o obyvateľoch z roku 1784 žilo v tom čase v obci 778 ľudí. Počet pomaly stúpал, najvyšší bol v roku 1941, kedy v obci žilo 1.123 obyvateľov.

Hlavným zdrojom obživy Selčanov bola oddávna pôda. Na málo výnosných poliach museli dorobiť požíveň pre seba, odovzdávať dávky pre hradné panstvo, tiež plniť aj robotné povinnosti, z hôr vyťažiť drevo pre seba, pre hrad, na výrobu rôznych drevených výrobkov. Vyrábali vozy, kolesá, nádoby a iné výrobky z dreva. Od konca 18. storočia je známe pálenie vápna a jeho vozenie na predaj od Púchova po Piešťany, do okolia Bánoviec a na Moravu. Nízka hospodárska prosperita plynúca z práce na pôde či iných činností sa ani vrchnostenskými úpravami v 18. a 19. storočí výrazne nezlepšila. Významným impulzom bol v roku 1890 príchod šiestich rodín struhárov – výrobcov variech a ďalších drevených výrobkov z Lubiny a zo Starej Turej, kde mala táto výroba dlhú tradíciu. Selčania, ktorí mali už so spracovaním dreva skúsenosti, si rýchlo osvojili aj túto výrobu a začali varechy vyrábať vo veľkom tak, že už onedlho sa ich zo Selca vyvážalo týždenne v letnom období 30.000 a v zimnom období až 60.000 tisíc kusov. Začiatkom 50. rokov 20. storočia sa domácka ručná výroba nahradila sústredením vo výrobnej prevádzke s čiastočne zmechanizovanou výrobou, ale začiatkom 80. rokov bola ukončená.

Nedostatok zdrojov obživy v obci nútil obyvateľov hľadať iné možnosti zamestnania. Od 2. polovice 19. storočia odchádzali z mnohých rodín ľudia na poľnohospodárske práce týždenne alebo každodenne do majerov v blízkych dedinách, alebo na celú sezónu v rôzne veľkých skupinách aj ďalej, do úrodných južnejších oblastí a na Moravu. Odchádzali skoro na jar a vracali sa neskoro na jeseň po ukončení poľnohospodárskych prác so zárobkom vo forme obilnín, čo im umožnilo prežiť do jari. Mnohí odišli za prácou ešte ďalej do rôznych štátov Európy, a do Ameriky, viacerí tam zostali natrvalo.

Po druhej svetovej vojne sa v obci uskutočnili významné zmeny, ktoré ovplyvnili život obyvateľov. V spomenutej výrobe variev našlo prácu 45 ľudí, v roľníckom družstve po prekonaní počiatočných ťažkostí 60 ľudí. Zvýšila sa kultúra života v obci, o čom svedčí niekoľko údajov: 1949 – prvý telefón v obci, 1959 – elektrifikácia, poštový úrad, 1966 vodovod, 1967 – nový kultúrny dom, 1969 – asfaltová cesta, a. t. d. V roku 1948 začala premávať pravidelná autobusová doprava do Trenčína, ktorá umožnila obyvateľom zamestnať sa mimo obce a navštevovať školy.

Históriu obce obyvateľom i návštevníkom pripomínajú tieto pamätihodnosti – obce Selec a rovnako iné, nižšie uvedené významnosti obce, ktoré sa oplatí vidieť a navštíviť:

- **Kostol sv. Bartolomeja** - katolícky klasicistický kostol, najvýznamnejšia kultúrna pamiatka obce z roku 1504
- **Barokovo-klasicistická socha sv. Jána Nepomuckého** (1798)
- **Evanjelická zvonica** z 18. storočia s unikátnym zvonom z r. 1900
- **Pomník padlým v 1. sv. vojne** ako aj **Pomník odvečeným mužom v 2. sv. vojne**
- **Pamätník SNP** (kultúrna pamiatka)
- **Pamätná tabuľa** občanom odvečeným do koncentračných táborov
- **Folklórne súbory** – ktoré sú pýchou obce a ktoré neúnavne zachovávajú ľudové tradície. Bohaté kultúrne dedičstvo sa dodnes odráža v ráze obce
- **Chránené územia** - v katastrálnom území obce Selec sa nachádzajú i lokality chránených území a objektov. Patria sem **Selectké vyvieracky**, **Selectké kamenné more** (Podsokolie), **Selectký potok**, vrcholový sutinový javorový a bukový zmiešaný les v oblasti Považského Inovca - Žlápky (37 ha) a **Hradisko**, kde sa nachádza suchomilná lesostepná vegetácia (3,3 ha)
- **Vrchol Inovca** – (tip na výlet), ktorý je vzdialený od Selca 6 km, na vrchole viete byť za 3 hodiny a prekonáte 740 výškových metrov
- **Selectké kamenné more** – (tip na výlet) vzdialené 2,5 km od obce Selec za 1 h 20min a prekonáva 356 výškových metrov

1.3 Parnerstvo

Spolupráca na lokálnej úrovni

Dňa 5. marca 2007 sa na Obecnom úrade v Trenčianskych Stankovciach konal ustanovujúci snem **Združenia obcí Mikroregión Inovec**. Zakladateľmi združenia sú obce: Trenčianske Stankovce, Trenčianska Turná, Soblahov, Mníchova Lehota, Selec, Veľké Bierovce, Opatovce a Krivosúd-Bodovka.

Združenie vzniklo v záujme spoločnej ochrany členov združenia a ich obyvateľov, rozvoja efektívnej samosprávy obcí, iniciovania a podpory aktivít v oblastiach spoločenských, hospodárskych, ekonomických, ekologických, sociálnych a kultúrnych, športovo-turistických, výchovno-vzdelávacích a investičných za využitia možnosti čerpania finančných prostriedkov z Európskej únie a iných fondov.

S úmyslom zapojiť do rozvoja mikroregiónu obyvateľov, miestnych podnikateľov a tretí sektor bolo v roku 2014 na jeho území založené občianske združenie – **Miestna akčná skupina Inovec**. Týmto sa vytvorila platforma pre inštitucionalizáciu verejno-súkromného partnerstva a aplikovanie prístupov Leader a CLLD pri realizácii rozvojových aktivít.

Cezhraničná spolupráca

Zástupcovia obcí Selec a **Břestek** naviazali kontakt v roku 2007 na stretnutí členov Mikroregiónu Inovec a Mikroregiónu Buchlov v Trenčianskych Stankovciach. Selecký starosta a břestecký „místostarosta“ našli veľké množstvo tém a podnetov, ktoré ich spájali a na ktorých by mohli postaviť spoluprácu. Toto stretnutie vyústilo do spontánnej návštevy Selca a nasledovalo viacero vzájomných návštev. Táto viacmenej formálna spolupráca vyvrcholila 30.11.2010 podpisom Zmluvy o partnerstve. Odvtedy sa spolupráca prehĺbuje spoločnými aktivitami a projektmi.

2. Demografia a trh práce

2.1 Vývoj počtu obyvateľov

V roku 1961, kedy sa uskutočnilo prvé sčítanie obyvateľstva (za trvalo bývajúcce obyvateľstvo) podľa súčasnej územnej štruktúry žilo, na území obce Selec 1.109 obyvateľov. V nasledujúcom desaťročí sa počet obyvateľov znížil na 1.042. Najväčší pokles obyvateľstva bol zaznamenaný v období medzi SODB² 1961 a 1991, kedy počet obyvateľov klesol o 18,5 %. V tom istom období bol na území Slovenskej republiky zaznamenaný nárast počtu obyvateľov o 20,9 %. Opačný trend v obci Selec možno vysvetliť sťahovaním obyvateľstva do Trenčína za pracovnými príležitosťami a dostupnými bytmi.

Od roku 1991 počet obyvateľov opäť začal narastať. V roku 2021 bol zaznamenaný nárast v porovnaní s rokom 1991 o 11,4 %.

Tabuľka 1: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch SODB

Územie	Počet obyvateľov ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov						
	SODB 1961	SODB 1970	SODB 1980	SODB 1991	SODB 2001	SODB 2011	SODB 2021
Slovenská republika	4 174 046	4 537 290	4 991 168	5 274 335	5 379 455	5 397 036	5 449 270
Trenčiansky kraj	nezistené	515 916	568 498	600 575	605 582	594 328	577 464
Okres Trenčín	nezistené	164 709	176 039	179 499	179 463	113 115	113 777
Selec	1109	1 042	959	904	949	1 002	1007

Zdroj: ŠÚ SR (Historický lexikón obcí SR 1970-2001, DATAcube.statistics.sk)

Tabuľka 2: Percentuálna zmena počtu obyvateľov v rokoch SODB

Územie	Percentuálna zmena počtu obyvateľov ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov					
	2021/1961	2021/1970	2021/1980	2021/1991	2021/2001	2021/2011
Slovenská republika	30,55%	20,09%	9,18%	3,32%	1,30%	0,97%
Trenčiansky kraj	nezistené	11,93%	1,58%	-3,85%	-4,64%	-2,84%
Okres Trenčín	nezistené	-30,92%	-35,37%	-36,61%	-36,60%	0,59%
Selec	-9,20%	-3,36%	5,01%	11,40%	6,11%	0,50%

Zdroj: ŠÚ SR

K 31.12.2022 žilo v obci podľa údajov Štatistického úradu SR 1 008 obyvateľov, z toho 506 mužov a 502 žien. O vývoji počtu obyvateľov za sledované obdobie poskytujú obraz nasledovná tabuľka a graf.

Tabuľka 3: Počet obyvateľov obce k 31.12. daného roka

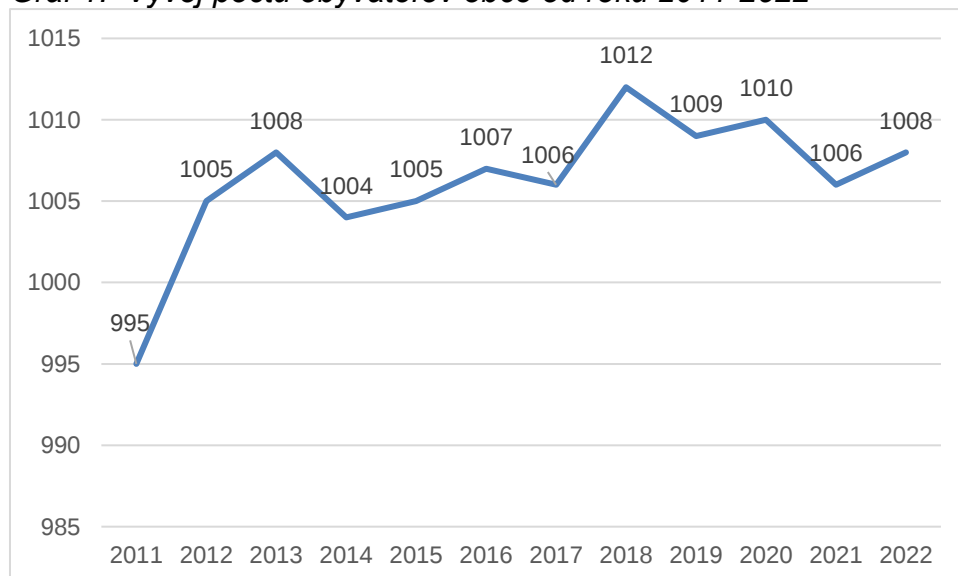
Vývoj počtu obyvateľov obce						
k 31.12.				Percentuálna zmena		
Rok	Počet obyvateľov	muži	ženy	medziročná	Za sledované obdobie	Najväčšia
2011	995	502	493		1,31%	1,71%

² SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

2012	1005	510	495	1,01%
2013	1008	514	494	0,30%
2014	1004	511	493	-0,40%
2015	1005	515	490	0,10%
2016	1007	516	491	0,20%
2017	1006	512	494	-0,10%
2018	1012	513	499	0,60%
2019	1009	506	503	-0,30%
2020	1010	508	502	0,10%
2021	1006	500	506	-0,40%
2022	1008	506	502	0,20%

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce od roku 2011-2022

Zdroj: ŠÚ SR - www.datacube.sk a vlastné spracovanie

Počet obyvateľov možno z dlhodobého hľadiska považovať za kolísavý ale zároveň rastúci. Za sledované obdobie vzrástol počet obyvateľov o 1,31 %. Najväčšia percentuálna zmena vo vývoji počtu obyvateľov bola v porovnaní roku 2018 a 2011, kde došlo k nárastu počtu obyvateľov o 1,71%.

O dôvodoch nárastu počtu obyvateľov za posledné roky hovorí ukazovateľ „prirodzená výmena a migrácia“.

Tabuľka 4: Prehľad pohybu obyvateľstva, prirodzená výmena a migrácia v obci

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení (Osoba)	6	6	8	7	11	9	11	13	7	13	3	11
Zomretí (Osoba)	10	6	6	9	13	8	12	13	17	9	14	8
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	-4	0	2	-2	-2	1	-1	0	-10	4	-11	3
Príťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	6	17	8	12	11	22	17	16	26	19	23	8
Vysťahovaní z trvalého pobytu (Osoba)	14	7	7	14	8	21	17	10	19	22	13	9
Migračné saldo (Osoba)	-8	10	1	-2	3	1	0	6	7	-3	10	-1

Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	-12	10	3	-4	1	2	-1	6	-3	1	-1	2
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia (Osoba)	995	1005	1008	1004	1005	1007	1006	1012	1009	1010	1006	1008

Zdroj: ŠÚ SR – www.datacube.sk

Od roku 2011 do roku 2022 vzrástol počet obyvateľov obce v absolútnom vyjadrení o 13. V tomto období bol zaznamenaný 4x úbytok obyvateľov a to v rokoch 2014, 2017, 2019 a 2021. Najväčší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 a 2019. V týchto rokoch tiež počet zomrelých presiahol počet narodených. Za sledované obdobie poklesol počet obyvateľov v dôsledku sťahovania v rokoch 2011, 2014, 2020 a 2022. Najväčší celkový prírastok bol v roku 2012 (10 osôb), rovnako migračné saldo bolo najvyššie v roku 2012 a 2021 s počtom 10 osôb. Významnejší vplyv na celkovom prírastku obyvateľstva väčšou mierou pripísal prírastok v dôsledku prisťahovania obyvateľov.

Podiel mužov a žien na celkovom počte obyvateľov je vyrovnaný. Špecifickým bol rok 2021, kedy podiel žien na celkovom počte obyvateľov bol 50,3% a podiel mužov 49,7%.

2.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Jedným z najdôležitejších demografických ukazovateľov je vekové zloženie populácie. Stagnujúca pôrodnosť v posledných rokoch vedie k postupnému znižovaniu podielu obyvateľov v predproduktívnom veku a nárastu podielu obyvateľstva v produktívnom veku a poproduktívnom veku.

Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov obce

Rok	Počet obyvateľov	predproduktívny vek (0-14)		produktívny vek (15-64)		poproduktívny vek (65+)		Index starnutia ³ %	Priemerný vek	Mediánový vek ⁴	Index ekon. zaťaženia ⁵ %
		počet	%	počet	%	počet	%				
2011	995	156	15,68	686	68,94	153	15,38	98,08	39,43	38,7	45,04
2012	1005	162	16,12	687	68,36	156	15,52	96,30	39,94	39,4	46,29
2013	1008	156	15,48	695	68,95	157	15,58	100,64	40,39	39,9	45,04
2014	1004	149	14,84	691	68,82	164	16,33	110,07	40,79	40,1	45,30
2015	1005	151	15,02	692	68,86	162	16,12	107,28	40,94	40,4	45,23
2016	1007	148	14,8	687	68,22	171	16,98	114,77	41,35	41,1	46,58
2017	1006	153	15,21	683	67,89	170	16,90	111,11	41,30	41,3	47,29
2018	1012	167	16,5	674	66,60	171	16,90	102,40	41,20	41,5	50,15
2019	1009	165	16,35	678	67,20	166	16,45	100,61	41,04	41,3	48,82
2020	1010	157	15,54	680	67,33	173	17,13	110,19	41,50	42,0	48,53
2021	1006	155	15,41	677	67,30	174	17,30	112,26	41,70	42,4	48,60
2022	1008	153	15,18	674	66,87	181	17,96	118,30	42,11	43,0	49,55

Zdroj: ŠÚ SR – www.datacube.sk

Veková štruktúra obyvateľstva obce bola od roku 2011 do roku 2022 rastúca iba čo sa týka počtu obyvateľov v poproduktívnom veku (65+). V roku 2011 tvorili obyvatelia v poproduktívnom veku 15% celkového počtu obyvateľov, v roku 2022 to vzrástlo na 18%. Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14) mal skôr klesajúcu tendenciu, rovnako ako aj počet obyvateľov v produktívnom veku (15-64).

Od roku 2011 sú za obyvateľov v poproduktívnom veku považovaní všetci bez ohľadu na pohlavie vo veku 65 a viac rokov (do roku 2010 boli v poproduktívnom veku muži vo veku 60 rokov a viac a ženy vo veku 55 rokov a viac). Toto isté zdôvodnenie platí aj pre pozitívny vývoj indexu starnutia a indexu ekonomického zaťaženia.

Priemerný vek sa v sledovanom období 2011-2022 postupne zvyšoval od hodnoty 39,43 až po hodnotu 42,11 (Priemerný vek – vážený aritmetický priemer počtu rokov, ktoré prežili príslušníci danej populácie do daného okamihu. Ide o priemerný vek žijúcich obyvateľov).

Tabuľka 6: Porovnanie indexu starnutia obyvateľov obce a väčších územných jednotiek

³ vyjadruje pomer medzi poproduktívnou a predproduktívnou zložkou obyvateľstva. Index starnutia (Sauvyho index) vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+)prípádajúcich na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14rokov). Ako nepriaznivý pomer sa hodnotí index starnutia vyšší ako 100.

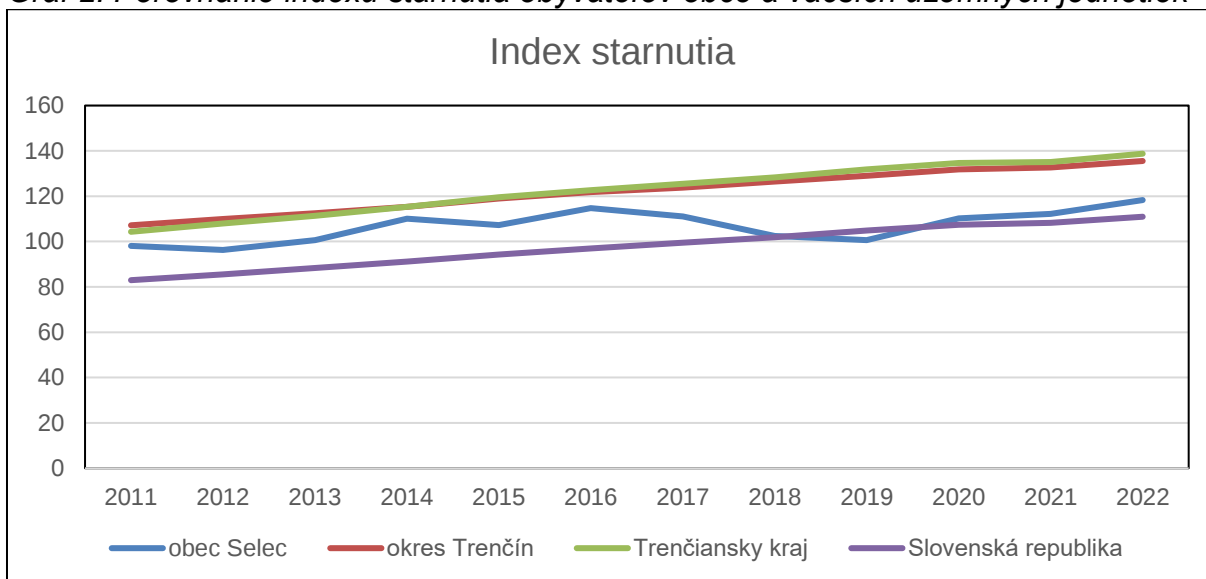
⁴ vek, ktorý rozdeľuje populáciu na dve rovnako početné časti (polovica s nižším vekom a polovica s vyšším vekom ako je medián)

⁵ vyjadruje zaťaženie produktívneho obyvateľstva neproduktívnym, t.j. pomerom počtu osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku k osobám v produktívnom veku. Je ukazovateľom úrovne životných a ekonomických podmienok. Hovorí koľko neproduktívnych osôb pripadá obyčajne na 100 ľudí v produktívnom veku

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
obec Selec	98,08	96,3	100,64	110,07	107,28	114,77	111,11	102,4	100,61	110,19	112,26	118,3
okres Trenčín	107,17	109,89	112,43	115,37	118,96	121,8	123,78	126,43	128,95	131,85	132,69	135,53
Trenčiansky kraj	104,31	108,03	111,41	115,3	119,55	122,71	125,53	128,3	131,85	134,68	135,08	138,75
Slovenská republika	82,96	85,51	88,34	91,17	94,22	96,96	99,43	101,9	104,8	107,34	108,27	110,95

Zdroj: ŠÚ SR – www.datacube.sk

Graf 2: Porovnanie indexu starnutia obyvateľov obce a väčších územných jednotiek

Zdroj: vlastné spracovanie (ŠÚ SR – www.datacube.sk)

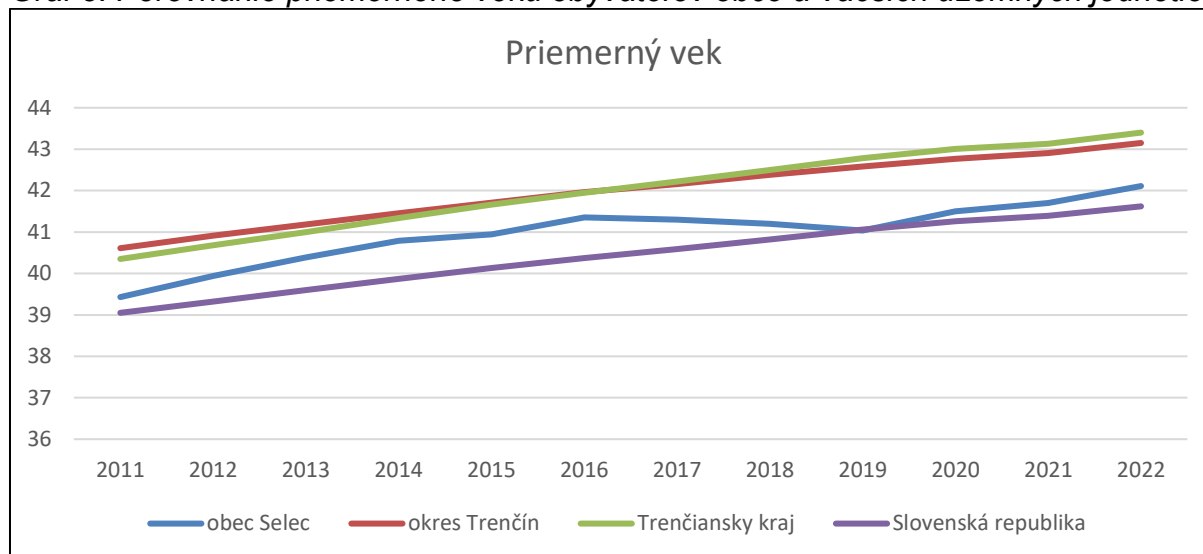
Hodnoty indexu starnutia i priemerného veku sú v porovnaní s priemerom väčších územných jednotiek (okres Trenčín, TSK a SR) za roky 2011-2022 nižšie alebo rovnaké iba čo sa týka roku 2019. V ostatných rokoch sledovaného obdobia sú hodnoty vyššie v porovnaní so Slovenskou republikou a zároveň nižšie v porovnaní s TSK a okresu Trenčín.

Tabuľka 7: Priemerný vek obyvateľov obce a väčších územných jednotiek

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
obec Selec	39,43	39,94	40,39	40,79	40,94	41,35	41,3	41,2	41,04	41,5	41,7	42,11
okres Trenčín	40,61	40,91	41,18	41,45	41,71	41,96	42,16	42,38	42,58	42,77	42,91	43,15
Trenčiansky kraj	40,35	40,68	41	41,34	41,66	41,95	42,22	42,5	42,78	43,01	43,13	43,4
Slovenská republika	39,05	39,32	39,6	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39	41,62

Zdroj: ŠÚ SR – www.datacube.sk

Graf 3: Porovnanie priemerného veku obyvateľov obce a väčších územných jednotiek

Zdroj: vlastné spracovanie (ŠÚ SR – www.datacube.sk)

2.3 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

V období medzi sčítaniami obyvateľov, domov a bytov v rokoch 2011 a 2021 sa vzdelanostná úroveň obyvateľov obce zvýšila, najväčší rozdiel je vidieť pri porovnaní percenta počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Kým v roku 2011 mali ukončené vysokoškolské vzdelanie 8,58% obyvateľov, v roku 2021 to už bolo 13,31%. Kým v roku 2011 bolo bez maturity 34,23%, v roku 2021 to bolo už len 30,29%. Kým v roku 2011 mala maturitu alebo vysokoškolský diplom 34% obyvateľov, v roku 2021 to bolo už 43% obyvateľov. Uvedené údaje znázorňujú tabuľky a graf nižšie.

Tabuľka 8: Vzdelanostná úroveň obyvateľov obce k 1.1.2021

Vzdelanie	Počet obyvateľov
SPOLU	1007
bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	6
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	106
dôverné	3
nezistené	3
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity a bez výučného listu (zaškolenie, zaučenie)	21
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s vysvedčením o záverečnej skúške	24
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s výučným listom	260
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné	126
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné (učňovské) s výučným listom	86
úplné stredné vzdelanie s maturitou všeobecné	40
vysokoškolské vzdelanie - 1. stupeň (Bc.)	30
vysokoškolské vzdelanie - 2. stupeň (Ing.; Mgr.; MUDr.; a i.)	101
vysokoškolské vzdelanie - 3. stupeň (PhD.; a i.)	3
vyššie odborné vzdelanie nadstavbové (maturita absolventov učebných odborov stredných odborných škôl)	34
vyššie odborné vzdelanie pomaturitné (pomaturitné kvalifikačné)	5
vyššie odborné vzdelanie vyššie odborné (absolventská skúška, absolventský diplom)	6
základné vzdelanie - 1. stupeň základnej školy	61
základné vzdelanie - 2. stupeň základnej školy	92

Zdroj: Rozšírené výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky

V nižšie uvedenej tabuľke sú analyzované údaje o vzdelaní obyvateľstva pochádzajúce zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v rokoch 2011 a 2021.

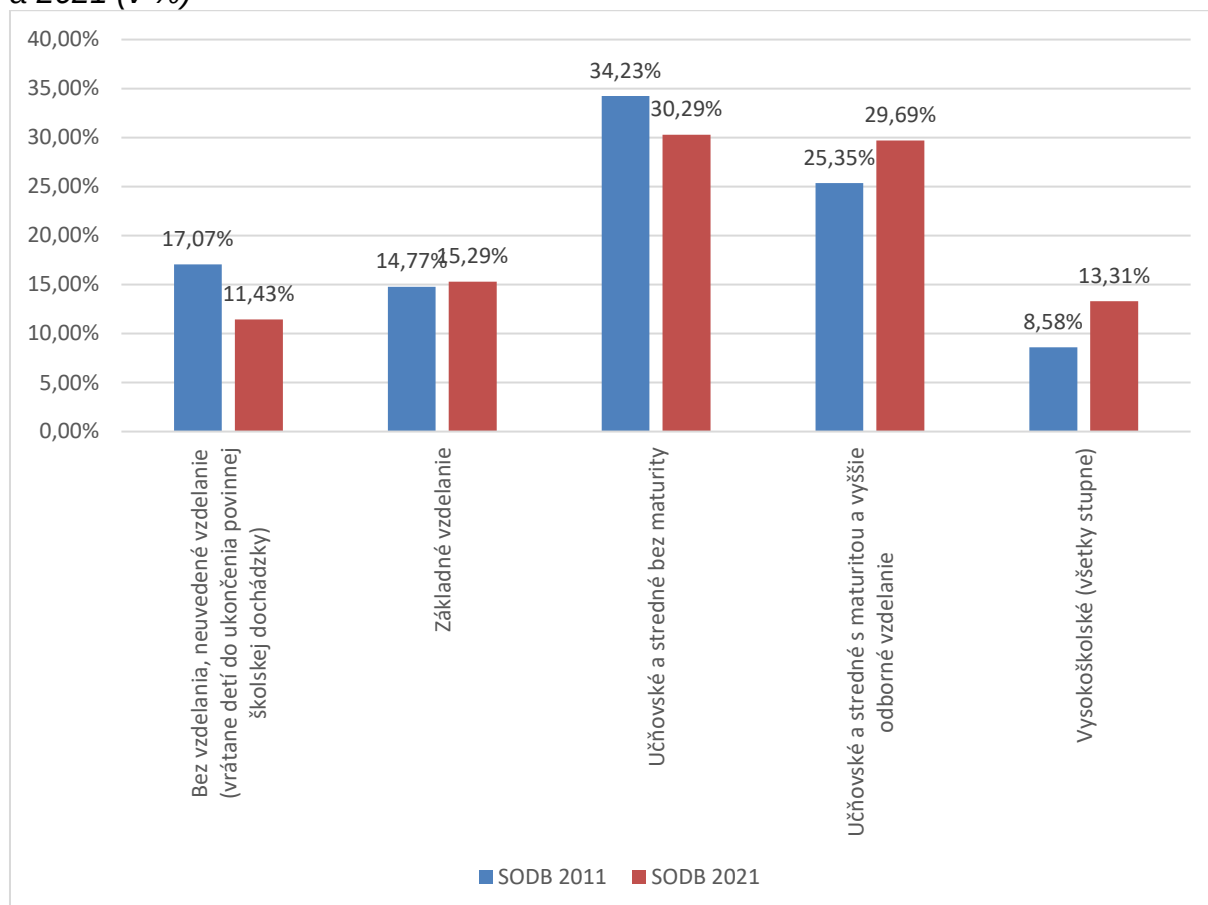
Tabuľka 9: Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce SOBD 2011 a 2021

Rok	Bez vzdelania, neuvedené vzdelanie (vrátane detí do ukončenia povinnej školskej dochádzky)		Základné vzdelanie		Učňovské a stredné bez maturity		Učňovské a stredné s maturitou a vyššie odborné vzdelanie		Vysokoškolské (všetky stupne)	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
SODB 2011	171	17,07%	148	14,77%	343	34,23%	254	25,35%	86	8,58%
SODB 2021	115	11,43%	154	15,29%	305	30,29%	299	29,69%	134	13,31%

Zdroj: ŠÚ SR

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce sa neustále zvyšuje.

Graf 4: Obyvateľstvo obce podľa najvyššieho dosiahnutého stupňa vzdelania v r. 2011 a 2021 (v %)

Zdroj: ŠÚ SR – vlastné spracovanie

Tabuľka 10: Porovnanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov obce s priemerom SR, TSK a okresu TN v r. 2021

Územná jednotka	SPOLU	bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	základné vzdelanie	stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	vyššie odborné vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie	bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	nezistené
Slovenská republika	5449270	623199	924608	1047353	1343972	267701	1001446	14987	226004
	100%	11,44%	16,97%	19,22%	24,66%	4,91%	18,38%	0,28%	4,15%
Trenčiansky kraj	577464	57859	80516	133251	155770	31333	96298	1179	21258
	100%	10,02%	13,94%	23,08%	26,97%	5,43%	16,68%	0,2%	3,68%
Okres Trenčín	113777	11951	13979	23194	30138	6265	24340	215	3695
	100%	10,5%	12,29%	20,39%	26,49%	&	21,39%	0,19%	3,25%
Selec	1007	106	154	305	254	45	134	6	3
	100%	10,53%	15,29%	30,29%	25,22%	4,47%	13,31%	0,6%	0,3%

Zdroj: ŠÚ SR

Keďže vzdelanostná úroveň obyvateľstva sa za posledné roky značne zvýšila, v porovnaní s väčšími územnými jednotkami (SR, TSK a okres Trenčín) je nižšia, ale čo sa týka stredného vzdelania s maturitou a vyššieho odborného vzdelania, sú hodnoty porovnateľné.

Výsledky porovnávania obyvateľstva podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania podľa výsledkov SODB 2021 v širšom regionálnom kontexte vypovedajú v neprospech obce Selec. Kým podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním na celkovom počte obyvateľov Trenčianskeho kraja je 16,68%, na celkovom počte obyvateľov obce Selec je to 13,31%. Porovnanie v kontexte okresu Trenčín je pre obec ešte nepriaznivejšie.

2.4 Ekonomická aktivita obyvateľov

Pre prehľad o ekonomickej aktivite obyvateľov obce Selec slúži nižšie uvedená Tabuľka a Graf vyjadrujúci ekonomicky aktívne a trvalo bývajúcce obyvateľstvo obce podľa pohlavia v r. 2021. Údaje sú prevzaté zo Štatistického úradu SR z rozšírených výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky.

Z nižšie uvedenej Tabuľky a Grafu vyplýva, že v obci je celkovo 1 006 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho 532 obyvateľov ekonomicky aktívnych, čo predstavuje 53% ekonomicky aktívnych obyvateľov z celkového počtu, čo je v porovnaní s rokom 2011, kedy bola hodnota tohto ukazovateľa 50% veľmi pozitívna zmena.

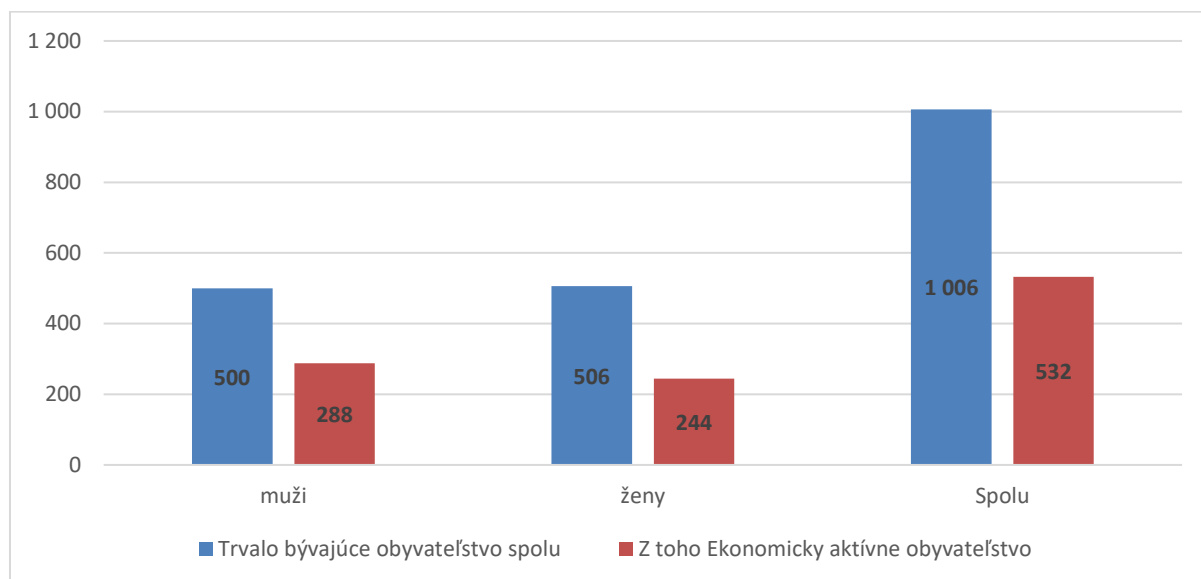
Zmeny v hospodárstve sa prejavujú poklesom zamestnanosti v poľnohospodárstve, priemysle a predovšetkým v posledných pár rokoch rozvojom zamestnanosti v sektore služieb. Tento trend je zjavný aj v Selci, neplatí to však pre priemysel. Najviac zastúpené je odvetvie priemyselnej výroby (30,45%), veľkoobchodu a maloobchodu (9,8%), dopravy a skladovanie (6,2%). Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov (5,82%) a stavebníctvo je zastúpené len na 4,32%.

Tabuľka 11: Ekonomicky aktívne a trvalo bývajúcce obyvateľstvo podľa pohlavia a odvetvia ekonomickej činnosti SK NACE k 1.1.2021

Trvalo bývajúcce obyvateľstvo			
Stav trvale bývajúcceho obyvateľstva k 31.12.2021	spolu	muži	ženy
Spolu	1006	500	506
Ekonomicky aktívne osoby			
Odvetvia ekonomickej činnosti (NACE – sekcie)	spolu	muži	ženy
Spolu	532	288	244
Administratívne a podporné služby	10	3	7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	8	4	4
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	6	5	1
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	8	7	1
Doprava a skladovanie	33	24	9
Finančné a poisťovacie činnosti	3	2	1
Informácie a komunikácia	10	6	4
nezistené	73	42	31
Odborné, vedecké a technické činnosti	16	6	10
Ostatné činnosti	8	2	6
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	31	22	9
Priemyselná výroba	162	87	75
Stavebníctvo	23	23	0
Ubytovacie a stravovacie služby	18	9	9
Umenie, zábava a rekreácia	3	2	1
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	52	29	23
Verejná správa a obrana; povinné soc. zabezpečenie	29	9	20
Vzdelávanie	20	3	17
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	19	3	16

Zdroj: ŠÚ SR - Rozšírené výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky

Graf 5: Ekonomicky aktívne a trvalo bývajúce obyvateľstvo obce podľa pohlavia k 1.1.2021

Zdroj: ŠÚ SR - Rozšírené výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky

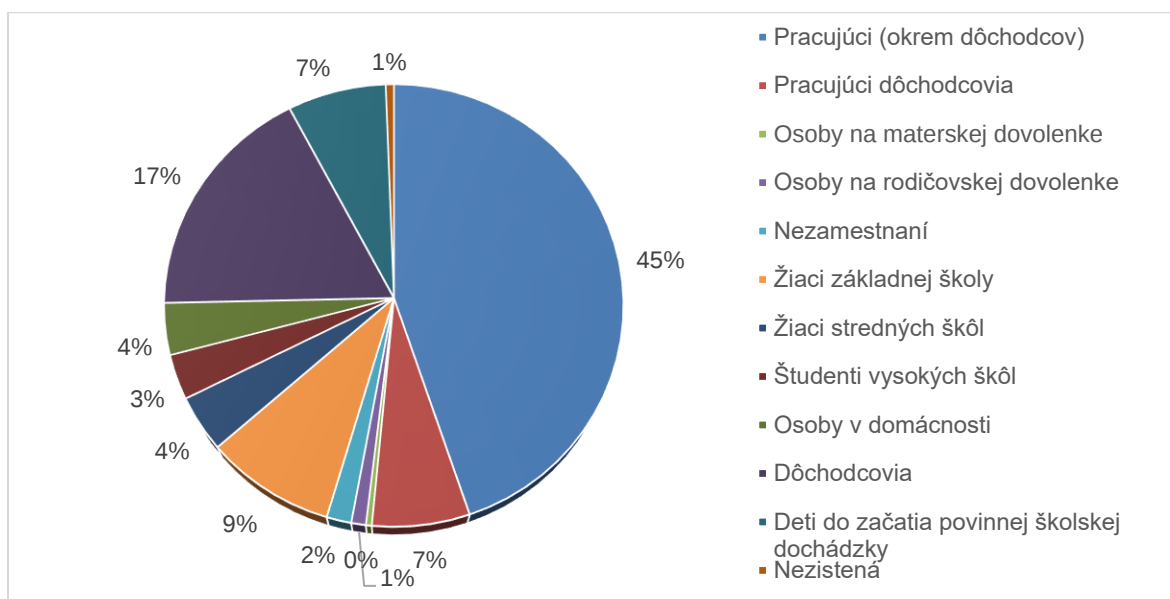
Súčasnú ekonomickú aktivitu znázorňuje rovnako nižšie uvedená Tabuľka (v číslach) a Graf (v%), kde sú uvedené rôzne kategórie obyvateľov, z ktorých najväčší počet prislúchal kategórii PRACUJÚCI (okrem dôchodcov) – celkovo 451 obyvateľov, čo predstavuje 82% ekonomicky aktívnych obyvateľov a zároveň 45% z trvalo bývajúcich obyvateľov obce. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (pracovná sila) sa skladá zo zamestnaných a nezamestnaných osôb, tzn. všetky osoby vo veku od 15 do 89 rokov (do roku 2020 od 15 rokov), ktoré patria medzi pracujúcich alebo nezamestnaných (pracujúci okrem dôchodcov, pracujúci dôchodcovia, osoby na materskej/rodičovskej dovolenke a nezamestnaní). Celkovo bolo v obci 549 obyvateľov ekonomicky aktívnych, čo predstavuje 54,57% z trvalo bývajúceho obyvateľstva obce k 1.1.2021.

Tabuľka 12: Obyvateľstvo obce podľa súčasnej ekonomickej aktivity k 1.1.2021

Obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	Ekonomická aktivita												
		pracujúci (okrem dôchodcov)	pracujúci dôchodcovia	osoby na materskej dovolenke	osoby na rodičovskej dovolenke	nezamestnaní	žiaci stredných škôl	študenti vysokých škôl	osoby v domácnosti	dôchodcovia	Žiaci základnej školy	Deti do začatia povinnej školskej dochádzky	nezistená	z toho ekonomicky aktívni (pracujúci okrem dôchodcov, pracujúci dôchodcovia, osoby na MD a nezamestnaní)
Selec	1006	451	67	4	10	17	41	33	38	177	90	72	6	549

Zdroj: ŠÚ SR - Rozšírené výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky

Graf 6: Obyvateľstvo obce podľa súčasnej ekonomickej aktivity k 1.1.2021 v %

Zdroj: ŠÚ SR – vlastné spracovanie

Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na celkovom počte obyvateľov v porovnaní s vyššími územnými jednotkami v roku 2021 je nadpriemerný (prevyšujúci vyššie územné jednotky).

Tabuľka 13: Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v porovnaní s vyššími územnými jednotkami k 1.1.2021

	Počet obyvateľov SPOLU	Ekonomicky aktívni obyvateľia (pracujúci okrem dôchodcov, pracujúci dôchodcovia, osoby na MD/RD a nezamestnaní)	% Ekonomicky aktívnych z celkového počtu
Slovenská republika	5 449 270	2 785 622	51,1%
Trenčiansky kraj	577 464	305 961	53,0%
Okres Trenčín	113 777	60 655	53,3%
Selec	1006	549	54,6%

Zdroj: ŠÚ SR + vlastné spracovanie

Poznámka:

Súčasná ekonomická aktivita vyjadruje postavenie obyvateľa na trhu práce.

Pracujúci (okrem dôchodcov) je zamestnaná osoba alebo osoba vykonávajúca podnikateľskú činnosť, osoba pracujúca na dohodu o vykonaní práce alebo na dohodu o pracovnej činnosti (okrem dohody o brigádnickej práci študentov).

Pracujúci dôchodca je osoba poberajúca dôchodok (starobný, predčasný starobný, výsluhový, invalidný) a zároveň je zamestnaná alebo osoba vykonávajúca podnikateľskú činnosť, osoba pracujúca na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti.

Osoba na materskej dovolenke (otcovskej dovolenke) je osoba poberajúca materské, ak súčasne jej pracovný pomer trvá.

Osoba na rodičovskej dovolenke je osoba poberajúca rodičovský príspevok, ak súčasne jej pracovný pomer trvá.

Nezamestnaný je osoba bez práce, ktorá si aktívne hľadá prácu a je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny.

Žiak strednej školy je osoba, ktorá navštevuje strednú školu.

Študent vysokej školy je osoba, ktorá je študentom denného štúdia na vysokej škole alebo univerzite (okrem študenta denného alebo externého doktorandského štúdia).

Osoba v domácnosti je osoba, ktorá nemá vlastný príjem, alebo je dobrovoľne nezamestnaná a aktívne si nehľadá prácu, nepracujúci študent externého štúdia, ktorý si aktívne nehľadá prácu a je finančne závislý od iného člena domácnosti.

Dôchodca je osoba poberajúca dôchodok (starobný, predčasný starobný, výsluhový, invalidný) bez iného zdroja príjmu.

Osoba poberajúca príjmy z kapitálových príjmov je osoba, ktorej hlavným zdrojom príjmu je napr. príjem z prenájmu vlastnej nehnuteľnosti, výnos z kapitálového majetku (úroky z cenných papierov, vkladov a pod.).

Žiak základnej školy je osoba, ktorá navštevuje základnú školu.

Dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky je osoba, ktorá ešte nedosiahla vek stanovený na začatie školskej dochádzky, má odklad školskej dochádzky, alebo je v nultom / prípravnom ročníku základnej školy.

Iná je skupina osôb, ktoré nepatria do žiadnej z uvedených kategórií (napr. ak obyvateľ dostane verejnú pomoc, súkromnú finančnú podporu).

Zdroj: www.scitanie.sk Obyvateľstvo - Základné výsledky

3. Životné prostredie

3.1 Geomorfologické členenie územia

Sústava:	Alpsko – Himalájska
Podsústava:	Karpaty
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne Západné Karpaty
Oblasť:	Fatransko – Tatranská oblasť
Celok:	Považský Inovec
Podcelok:	Inovecké predhorie
Oddiel:	Selecká kotlina

3.2 Geologická stavba územia

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrťohôr. Poukázať treba predovšetkým na výskyt uránu v lokalite Kálnica-Selec. Nálezisko uránu má rozlohu 28,9 km² a bolo od 60. rokov minulého storočia podrobne skúmané firmou Uránový prieskum, ktorá tu uskutočnila 339 prieskumných vrtov do hĺbok v rozmedzí 100 až 680 metrov. Na mieste dokonca prebiehala skúšobná ťažba, vyťažené vzorky rudy boli vtedy odvážané do Sovietskeho zväzu. Od roku 2005 je kanadská spoločnosť Ultra Uranium so sídlom vo Vancuveri držiteľom povolení na prieskum náleziska uránu s cieľom ťažby v tejto lokalite. Ako prvý bol dokončený posudok údajov zo 168 diamantových vrtov a údaje zo 65 vrtov, ktoré pretínali významnú uránovú mineralizáciu, sú v súčasnosti digitalizované a vektorizované. Obci sa podarilo prieskum náleziska zastaviť.

3.3 Klimatické pomery

Územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, do obvodu mierne teplého, vlhkého, vrchovinového. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje medzi 6 - 8 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok stúpa s nadmorskou výškou zo 700 mm až na 900 mm.

Priemerný počet dní v roku s maximálnou teplotou 15 °C je 50 – 60. V priemere 110 – 130 dní z roku je mrazových, teda s minimálnou teplotou -0,1 °C a vyššou. Prvý mrazový deň prichádza priemerne 1. – 11. októbra.

3.4 Ovzdušie

Okolie obce Selec možno považovať za oblasť so slabo znečisteným ovzduším. Na zhoršovaní kvality ovzdušia v území sa podieľa predovšetkým diaľkový prenos škodlivín, skládkovanie odpadov a doprava. Ich skutočný vplyv nie je možné presne vyčíslieť, nakoľko v území nie je lokalizovaná ani jedna monitorovacia stanica na sledovanie kvality ovzdušia.

3.5 Podzemné a povrchové vody

V katastri obce je najvýznamnejším hydrologickým prvkom Selecký potok. Celkovo vodné plochy a toky zaberajú 0,22 % výmery katastrálneho územia (5,56 ha).

Kvalitu vodných zdrojov pravidelne sleduje a každoročne vyhodnocuje SHMÚ. Kvalita povrchových vôd je podľa STN 75 7221 hodnotená na základe piatich základných ukazovateľov:

- Kyslíkového režimu,
- Základného chemického zloženia,
- Doplnkových chemických ukazovateľov,
- Ťažkých kovov,
- Biologických a mikrobiologických ukazovateľov.

V záujmovom území sa nenachádza ani jeden vodný tok, ktorý je sledovaný a hodnotený.

Obrázok 3: Selecký potok

Zdroj: OcÚ Selec

Hodnotenie kvality podzemnej vody je veľmi obtiažne, nakoľko neexistuje dostatočné množstvo meraní, na základe ktorých by bolo možné stanoviť areály

znečistenia – poľnohospodárska chemizácia, priesaky exkrementov, ropných látok z mechanizácie a pod., ktoré môžu predstavovať významné zdroje znečistenia v obci Selec.

Z ochrany vodných zdrojov sú v katastrálnom území obce vyčlenené legislatívne zóny ochrany:

Ochranné pásmo vodného zdroja Selec I. až IV. s cieľom ochrany zdrojov pred nepriaznivými účinkami okolia. V katastrálnom území je vyčlenené nasledovné pásmo hygienickej ochrany (PHO) vodných zdrojov:

- PHO I. stupňa vodného zdroja
- PHO II. stupňa vodného zdroja

V obci pri vodojeme na ľavo od potoka sa nachádza prameň kyselky. Hlboký je 2,5 m. Má tvar osemuholníka, ktorého steny sú vystužené drevenými doskami. Teplota vody je 10,2°C a má pH okolo 6,1. V poslednom období boli prevedené úpravy okolia kyselky – vybudovanie prístrešku, schodov so zábradlím, rekonštrukcia mostov a miestnej komunikácie pri kyselke.

3.6 Pôda a pôdny fond

Najvýraznejším faktorom ohrozujúcim pôdne zdroje je človek a jeho aktivity. Hlavné negatívne dôsledky antropickej činnosti sú erózia a kontaminácia pôdy. Poškodenie pôdy v katastri obce Selec na základe dostupných údajov je možné klasifikovať nasledovne:

- Kontaminácia pôdy – ohrozené sú najmä poľnohospodárske pôdy, v dôsledku skôr extenzívneho poľnohospodárstva je ohrozenie nízke. Presné plošné areály kontaminácie pôdy nie je možné ohraničiť, nakoľko územie nepodlieha dostatočnému plošnému monitoringu. Pôdy sú ohrozované predovšetkým priemyselnými exhaláciami z diaľkového prenosu. Poľnohospodárske pôdy záujmového územia nie sú emisne zaťažované väčším spádom SO₂ ako 40 mikrogramov na m³ za rok. Podľa mapy izolínií priemerných ročných koncentrácií SO₂ sa centrálnou časťou okresu Trenčín tiahne zo severu na juh oblasť s priemernou ročnou koncentráciou 21-30 mikrogramov SO₂ na m³ za rok.
- Vodná erózia - je významným zdrojom poškodenia pôdy. Ohrozené sú predovšetkým veľkoblokové orné pôdy, ktorých je však v katastrálnom území pomerne málo.
- Veterná erózia – územie je málo náchylné na výskyt veternej erózie.

Pôdny fond obce Selec o celkovej výmere 2 480,21 ha sa skladá z:

Tabuľka 14: Pôdny fond obce Selec ku koncu roka 2022 (v ha)

Pôdny fond		Veľkosť v ha
Celková výmera územia obce		2 480,21
<i>Poľnohospodárska pôda – spolu</i>		760,16
v tom	orná pôda	307,84
	chmeľnica	0
	vinica	0
	záhrada	18,81
	ovocný sad	3,02
	trvalý trávny porast	430,49
<i>Nepoľnohospodárska pôda - spolu</i>		1 720,05
v tom	lesný pozemok	1 620,91
	vodná plocha	5,56
	zastavaná plocha a nádvorie	49,13
	ostatná plocha	44,44

Zdroj: ŠU SR - datacube.sk

3.7 Lesy

Lesné porasty zaberajú v rámci katastrálneho územia obce najväčšiu plochu zo všetkých typov krajiny štruktúry – 65,35%. Najväčšiu časť tvoria hospodárske lesy (90% plochy všetkých lesov). Ochranné lesy zaberajú 9% a ostatné lesné pozemky 1% plochy lesného pôdneho fondu. Za ochranné lesy sú vyhlásené lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach – sutiny, strže, hrebene, stráne so súvislo vystupujúcou materskou horninou a lesy s pôdoochrannou funkciou, predovšetkým protieróznou.

Zníženie stability lesných porastov môže okrem nadmerne intenzívneho hospodárskeho využívania nastať aj pôsobením škodlivých činiteľov. Za ohrozujúce činitele možno považovať abiotické činitele, najmä sneh a námrazu, najškodlivejším činiteľom je vietor. Dôsledkom pôsobenia negatívnych faktorov sú kalamity a následné vynútené ťažby drevnej hmoty.

Na základe ochrannárskej typizácie vykonanej na lesných porastoch v rokoch 1982 a 1992 sa zistilo, že zdravotný stav porastov sa výrazne zhoršil. Hlavným rozdielom je výrazné zvýšenie plochy veľmi ohrozených porastov vo vekovej kategórii 10 – 40 rokov a vekovej kategórii 40 a viac rokov.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú tieto lesné vegetačné stupne:

- Bukovo – dubový lesný vegetačný stupeň
- Dubovo – bukový lesný vegetačný stupeň
- Bukový lesný vegetačný stupeň
- Jedľovo – bukový vegetačný stupeň

3.8 Chránené územia prírody

Do katastra obce zasahuje prírodná rezervácia Považský Inovec, nachádzajú sa tu dve prírodné pamiatky: Selecký potok a Selecké kamenné more a chránený areál Hradisko. Ochrana týchto hodnotných prírodných prvkov krajiny môžu predstavovať určité limity a obmedzenia sociálno-ekonomického rozvoja.

3.9 Biocentrá a biokoridory

Biocentrá sú ekosystémy poskytujúce trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt, výživu, ochranu a odpočinok organizmov. Sú to ekologicky najstabilnejšie prvky krajinej štruktúry.

Biokoridory sú líniové prvky v krajine, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu, s ňou spojený úkryt, odpočinok, zdroj potravy a výmenu genetických informácií medzi nimi.

Kataster obce je súčasťou biocentra nadregionálneho významu – Prírodnej rezervácie Považský Inovec. Z biokoridorov nadregionálneho významu prechádza cez katastrálne územie biokoridor hrebeňov Považského Inovca a Strážovských vrchov a biokoridor Považský Inovec – Bodovka, napájajúci sa na nadregionálny biokoridor – rieku Váh.

Z biokoridorov regionálneho významu sa sledovaného územia dotýka biokoridor Zelená voda – Drieňový vrch – Považský Inovec – Svinica.

Biocentrami miestneho významu sú jestvujúce chránené územia: Hradisko – lesné porasty (xerothermné porasty a teplomilná fauna, najmä hmyz), Lesné porasty predhoria Inovca (biocentrum dubových a bukových lesov zmiešaných, dôležitá ochrana pôdy pred zosuvmi), Kamenné more.

Funkciu biokoridoru miestneho významu tvoria brehové porasty Seleckého potoka – biocentrum lužných lesov podhorských a horských prechádzajúcich do lužných lesov nížinných viazaných a alúvií vodných tokov, živočíchy viazané na mokraďové a vodné prostredie.

3.10 Flóra a fauna

Reálna vegetácia je značne odlišná od prirodzenej potenciálnej vegetácie. Namiesto agrocenóz, lúk, pasienkov a intravilánu obce by celé územie pokrývali lesné porasty. Charakter zoocenóz v sledovanej oblasti určuje prevaha lesných komplexov a agrobiocenóz (trvalé trávnaté porasty), ktoré sú doplnené intravilánom.

Na území sa vyskytuje viacero chránených druhov hmyzu. Z rýb je najohrozenejšia čerebľa potočná, z obojživelníkov salamandra škvrnitá, rosnička zelená.

4. Technická infraštruktúra

4.1 Zásobovanie vodou

Zdrojom pitnej vody pre obec Selec je vodný zdroj, ktorý sa nachádza v južnej časti katastra. Súčasťou vodného zdroja je aj vodojem, z ktorého je vedený gravitačný rozvod vody po obci. Zásobovanie domácností vodou je zabezpečené liatinovým vodovodom z roku 1966. Kvalita rozvodov zodpovedá dĺžke obdobia, ktoré sú používané, v blízkej dobe možno predpokladať potrebu vybudovania nových. Majiteľom a správcom vodovodu je akciová spoločnosť Trenčianske vodárne a kanalizácie, a. s.. Na vodovod sú napojené všetky domácnosti.

Okrem spomínaného zdroja pitnej vody, z ktorého je zásobovaná obec, sa v jej katastrálnom území nachádzajú ďalšie 3 zdroje, z ktorých je zásobované krajské mesto Trenčín.

4.2 Odkanalizovanie

Chýbajúca kanalizácia bránila hospodárskemu rozvoju obce. Túto slabú stránku sa podarilo v posledných rokoch odstrániť. Vo viacerých etapách bola vybudovaná zo zdrojov obce a Envirofнду splašková kanalizácia, ktorá vyúsťuje do ČOV v Trenčianskych Stankovciach, táto slúži obciam: Trenčianske Stankovce, Trenčianska Turná, Selec, Veľké Bierovce a Opatovce. Vyčistené vody z komunálnej ČOV sú vyústené do Váhu.

Tabuľka 15: Prehľad vybudovanej kanalizácie

Rok	Vybudovaná kanalizácia v m
2010	6674,36 m
2011	507,5 m
2014	174,48 m
2015	481,51 m
2017	310,21 m

Zdroj: OcÚ

Dažďové vody zo striech a objektov sú zvedené voľne do terénu alebo potoka. Dažďová voda predstavuje príležitosť pre jej využitie na technické účely po vybudovaní zberačov.

4.3 Zásobovanie plynom

V roku 1997 bol v obci vybudovaný polyetylénový plynovod, na ktorý sú napojené všetky domácnosti. Kapacita jestvujúceho rozvodu je dostatočná aj pre prípadnú novú individuálnu bytovú výstavbu, resp. výstavbu obecných bytov.

4.4 Elektrifikácia

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z distribučnej 22 kV siete z kmeňového vzdušného elektrického vedenia. Na distribučnú sieť sú napojené tri stožiarové trafostanice situované priamo v obci a z nich sú vedené sekundárne vzdušné elektrické rozvody po obci a jedna trafostanica vybudovaná pre nový obvod štvrte. Je plánovaná rekonštrukcia vzdušnej siete a vybudovanie troch nových trafostaníc v obci.

V roku 2015 v obci prebehla rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia. Obec získala nové, úsporné, moderné, dlhodobé funkčné, regulovateľné a ekologické osvetlenie.

Verejným rozhlasom vedeným vzduchom je pokrytá celá obec. Rozhlasová ústredňa je umiestnená na obecnom úrade. V súčasnosti po viacerých rekonštrukciách slúži miestny rozhlas prevažne na informovanie občanov o predajných, kultúrnych a športových podujatiach v obci a okolí.

4.5 Telekomunikácie

Telefonické spojenie zabezpečuje digitálna telefónna ústredňa, ktorá je osadená v objekte pošty v Trenčianskych Stankovciach, odkiaľ vedie spojovací kábel do obce Selec. V súčasnosti je telefónna sieť Telekom dostupná pre všetky domácnosti. V roku 2019 bol do obce privedený optický kábel spoločnosťou Telekom.

Pri využívaní služieb mobilných operátorov majú obyvatelia značne obmedzenú možnosť voľby. Pokrytie signálom spoločnosti Orange je veľmi dobré – anténa bola v roku 2014 vybudovaná v obci nad cintorínom, ale komunikácia prostredníctvom Telekom a O2 je vo väčšej časti obce nemožná. Je vydané povolenie na výstavbu nového stožiara pre spoločnosť Telekom, k realizácii zatiaľ nedošlo.

Zvýšenie kvality pripojenia na internet priniesol alternatívny operátor inštalovaním systému bezdrôtového prenosu.

4.6 Doprava – cestná sieť

Cestná sieť tvorí 2,5 km komunikácií. Zvýšenie bezpečnosti prinieslo vybudovanie prevažnej časti chodníkov a vyasfaltovanie prevažnej časti komunikácií v obci.

4.7 Odpadové hospodárstvo

Obec má podpísanú zmluvu na zber a likvidáciu odpadu s externým poskytovateľom služieb. Zber domového odpadu prebieha 1x za dva týždne. Obec uskutočňuje zber vyseparovaných zložiek komunálnych odpadov a to skla, plastov, papiera, textilu a nebezpečného odpadu. Sklo je zberané do 5 ks veľkokapacitných nádob na sklo s pravidelným vývozom raz za 2 mesiace. Plasty sa zberajú raz mesačne zberom do plastových vriec, ktoré dostane každá domácnosť od vývozcu. Papier je zberaný 2 krát ročne a prebieha v spolupráci obce a základnej školy. Textil sa zberá do dvoch kontajnerov na textil umiestnených v obci. Nebezpečný odpad sa zberá do mobilných ekoskladov 2 krát ročne, občan je povinný daný odpad priniesť na miesto, kde je pristavený kontajner. V roku 2021 pribudli nádoby na zber použitého kuchynského oleja a tri nádoby na zber kuchynského odpadu. Kompostéry boli v roku 2018 odovzdané do každej domácnosti. O spôsobe odovzdania a čase vývozu papiera a nebezpečného odpadu sú občania vopred informovaní miestnym rozhlasom. Cca 20 % odpadu vyprodukovaného v obci je zhodnocovaného, zvyšok je zneškodňovaný skládkovaním. Od roku 2024 je plánovaná zmena systému triedeného zberu na vrecový zber priamo z domácností, kde sa zohľadňuje nulová donášková vzdialenosť pre občanov.

Obec má spracovaný Program odpadového hospodárstva spoločný pre obce Mikroregiónu Inovec.

5. Občianska infraštruktúra

5.1 Školstvo

Materská škola bola v obci zriadená v roku 1976, základná škola sa prvýkrát spomína v kronike obce v roku 1766. Od 1.7.2003 v obci pôsobí právny subjekt **Základná škola s materskou školou**. Sídli v dvoch samostatných objektoch vzdialených od seba cca 0,5 km.

5.1.1 Materská škola

V materskej škole je zapísaných v školskom roku 2023/2024 24 detí. V materskej škole pracujú dve pedagogické zamestnankyne na plný pracovný úväzok – obe spĺňajú kvalifikačné predpoklady, školníčka - upratovačka, ktorá zastáva i funkciu kuriča; vedúca školskej jedálne plní polovičný úväzok na vedenie agendy a polovičný úväzok ako pomocná kuchárka. Školská jedáleň má ďalej hlavnú kuchárku na celý úväzok a pomocnú pracovnú silu na polovičný pracovný úväzok.

V čase zriadenia bola MŠ jednotriedna a sídlila v zrekonštruovanej budove v areáli ZŠ, v ktorej pôvodne boli byty pre miestnych učiteľov a pracovníkov obce. Dňa 18.12.1981 bola daná do prevádzky nová účelová budova. V budove sú dve triedy, z toho jedna sa využíva v prípade zriadených dvoch tried aj ako spálňa, 2 sociálne zariadenia, v suteréne je trieda (telocvičňa) využívaná v prípade zriadenia dvoch tried na pohybové aktivity a v prípade jednotriednej MŠ spĺňa funkciu aj ako spálňa. MŠ má svoju jedáleň, ZŠ má samostatnú jedáleň pre žiakov, ktorá bola dodatočne zriadená z terasy. Žiaci ZŠ denne dochádzajú na obedy do MŠ.

Za obdobie rokov 2007-2023 sa výrazne zlepšilo materiálne zabezpečenie výchovného procesu a stavebno-technický stav objektu MŠ. Postupne boli vykonané tieto aktivity:

V období rokov 2007-2013

- revitalizácia školskej jedálne (nové spotrebiče a nábytok do kuchyne, nový nábytok do jedálne pre deti),
- nové ležadlá paplóny, vankúše,
- rekonštrukcia umyvární a sociálnych zariadení,
- výmena okien, radiátorov a rozvodov ústredného kúrenia,
- kompletná rekonštrukcia vonkajšieho areálu (výmena a doplnenie zariadenia detského ihriska)
- zateplenie obvodového plášťa.

V období rokov 2014-2023

- rekonštrukcia telocvične – maľovanie, nová podlahová krytina, dotvorenie drevených obkladov stien
- kompletná výmena strešnej krytiny (oprava zatekajúcej strechy)
- nový nábytok do triedy „Veľkáčov“ 2014/15
- nový nábytok (skrinky, lavičky) do šatne detí 2014/15

- nové spotrebiče do ŠJ
- rekonštrukcia malej umyvárne 2021/22
- vybudovanie umyvárne a WC pre deti v suteréne 2021/22
- nákup notebookov pre VVP, edukačných programov IKT, rôznych materiálov k edukačnému procesu
- nový nábytok s výmenou podlahovej krytiny + koberca v triede „Malkáčov“ 2021/22
- vybudovanie oddychovej zóny v areáli MŠ 2021/22
- vybudovanie senzomotorického chodníka v areáli MŠ 2021/22
- výmena podlahovej krytiny + koberca v triede „Veľkáčov“ a jedálni MŠ 2022/23
- výmena podlahovej krytiny na schodoch do suterénu 2022/23
- nové stoly a stoličky do jedálne ZŠ 2023/24

Tabuľka 16: Počet žiakov MŠ za posledných 10 rokov

Šk. rok	Počet žiakov
2012/2013	33
2013/2014	34
2014/2015	36
2015/2016	34
2016/2017	36
2017/2018	35
2018/2019	35
2019/2020	35
2020/2021	36
2021/2022	39
2022/2023	39
2023/2024	24

Zdroj: OcÚ

Obrázok 4: jar v oddychovej zóne areálu

Obrázok 5 – senzomotorický chodník

Obrázok 6 – dopravné ihrisko okolo budovy MŠ

Obrázok 7 – bezbariérový prístup do MŠ

Obrázok 8 - Zima v MŠ

Obrázok 9 – oddychová zóna

Obrázok 4,5,6,7,8,9
Zdroj.: MŠ Selec

Škola je zapojená do projektov, prostredníctvom ktorých sa deti učia starať o svoje zdravie, prírodu, využívanie voľného času, získavajú nové poznatky hrovou formou..

- Otvorená škola
- Zdravý úsmev
- Adamko hravo-zdravo
- Bezpečko a Bezpečná škôlka
- Selecké detičky napite sa z našej vodičky

- DIGI škola
- Vianočný trh – organizujeme v spolupráci s rodičmi a Jednotou dôchodcov Slovenska v Selci (od 2013)
- Hviezdoslavov Kubín v MŠ
- Čítajú nám babka, dedko – organizujeme v spolupráci s Jednotou dôchodcov
- Múdre hranie
- U nás taká obyčaj
- Jesenné slávnosti
- Európsky týždeň mobility
- Smerujeme k nulovému odpadu
- Logická olympiáda pre najmenších
- Tvorivé dielne v ZŠ

Materská škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie podľa štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0, v zmysle ktorého ma vypracovaný vlastný Školský vzdelávací program s názvom Poznávajme čo je naše, ktorý je zameraný na spoznávanie regiónu, jeho prírodných krás, upevňovanie národného povedomia, oživovanie a zachovávanie kultúrnych, duchovných a historických hodnôt obce a regiónu.

V kontexte zamerania školy sa v MŠ i mimo nej realizujú rôzne aktivity a to - pre deti zaujímavé akcie spojené s ľudovým a občianskym kalendárom v čase predvianočnom, – Barbora, Mikuláš so svojou družinou, Lucie. V MŠ sa organizujú vlastné škôlkarské Vianoce s oblátkami, medom, svietnikmi či darčekom. Vo fašiangovom čase sa koná obľúbený fašiangový karneval v MŠ. V jarnom období deti vynášajú Morenu, spievajú Nové leto, stavajú máje, v lete spoznávajú tradície tohto obdobia – Na Jána – hľadanie Jánskeho pokladu a iné.

V jesennom období pedagógovia v spolupráci s rodičmi a ŠJ, s deťmi pripravujú pre verejnosť „Jesenné slávnosti“ - prehliadku diel, ktoré spoločnými silami – individuálnym prístupom k jednotlivým deťom tvorili vo voľnom čase z odpadového a recyklovaného materiálu. Škôlkarský záhradkár je súčasťou slávností – je pokračovanie v osвете zdravého životného štýlu už v predškolskom veku, nadobúdanie vedomostí o dôležitosti zdravého pestovania, spracovania a rôzneho využitia vlastných plodín, či už zo záhrady, alebo prírody. Sprievodcami sú šikovné deti, ktoré prinesú vypestovanú, alebo spracovanú plodinu, či už sušením, zavarením a pod. Spoločnými silami smerujeme deti k rozvoju poznatkov o zdravom životnom štýle a príkladom im pomáhame pochopiť vzácnosť a jedinečnosť zdravej výživy z našich záhrad a sádov, ale aj darov z prírody.

Ochutnávka nátierok zo Školskej jedálne je po viacročnom prerušení (pandémia Covid) opäť možná, preto sa tešíme, že opäť zaraďujeme do Jesenných slávností túto obľúbenú časť akcie.

V zimnom období sa organizujú pohybové aktivity na snehu, v čase MDD Týždeň detských radostí spojený so športovými, výtvarnými či speváckymi súťažami, diskotéku. Na konci školského roka sa deti a pedagógovia lúčia s predškolkami, organizujú výlet do prírody alebo blízkeho okolia – Trenčín, Trenč. Teplice (výlet vlakom), hrad Beckov 2023.

Deti sa zapájajú do rôznych súťaží i v rámci okolitých MŠ či okresu a to speváckych – Detský slávik, recitačných – Rapotačky, športových – Detská olympiáda MŠ, či výtvarných výstav poriadaných Trenčianskym kultúrnym strediskom, Galériou M. A. Bazovského a pod. Zúčastňujú sa rôznych kultúrnych podujatí určených deťom v Trenčíne či v okolitých obciach.

V rámci mimoškolských aktivít majú deti možnosť navštevovať v obci detský folklórny súbor Selčianka, kde je vedúcou súboru naša kmeňová zamestnankyňa a ZŠ v rámci projektu Otvorená škola spája generácie, kde využijú tvorivé dielne.

V budúcnosti by bolo prospešné obnoviť interiér MŠ v prístupovej chodbe a šatni – výmena podlahovej krytiny. V areáli sa doplnili hracie prvky a v súčasnosti sa pracuje na obnovení zostáv na ihrisku v areáli MŠ. Je potrebné zrealizovať orez vysokých starých drevín.

Obrázok 10

Obrázok 11

Obrázok 10, 11: Deti v MŠ počas dopoludňajších cielených výchovno-vzdelávacích aktivít

Zdroj: MŠ Selec

5.1.2 Základná škola

Základnú školu navštevujú žiaci 1. – 4. ročníka. Staršie deti dochádzajú do ZŠ v Trenčianskych Stankovciach, zriedkavejšie do Trenčianskej Turnej a do Trenčína.

O výchovu a vzdelávanie detí sa stará plne kvalifikovaný kolektív 6 pedagogických pracovníkov, okrem nich jeden nepedagogický pracovník. Vo svojej práci využívajú najnovšie metódy, čím prispievajú nielen k rozvoju kognitívnych schopností dieťaťa, teda k zvyšovaniu úrovne jeho vedomostí, ale v rovnakej miere sa snažia i o rozvoj celej osobnosti dieťaťa. Majú na zreteli jeho emocionálnu stránku, smerovanie hodnotovej orientácie, plnohodnotné zaradenie sa do spoločnosti i rozvoj

jeho tvorivých schopností. Všetka činnosť školy sa nesie v tvorivo-humanistickom duchu, kde pedagóg je nielen vzorom a facilitátorom, ale aj partnerom dieťaťa.

Školu navštevuje 38 žiakov, z toho 1 s osobitným spôsobom školskej dochádzky a 2 žiaci z UA. Pri škole pôsobí Školský klub detí, ktorý navštevuje 37 detí.

Žiaci sa učia v dvoch spojených ročníkoch (1. + 3. a 2. + 4.ročník).

Tabuľka 17: Počet žiakov ZŠ za posledných 10 rokov

Šk. rok	Počet žiakov
2012/2013	36
2013/2014	41
2014/2015	43
2015/2016	38
2016/2017	40
2017/2018	38
2018/2019	37
2019/2020	39
2020/2021	35
2021/2022	30
2022/2023	34
2023/2024	38

Zdroj: OcÚ Selec

Tabuľka 18: Predpokladaný počet žiakov ZŠ v nasledujúcich školských rokoch

Šk. rok	Počet žiakov
2024/2025	39
2025/2026	39
2026/2027	38
2027/2028	28
2028/2029	-

Zdroj: OcÚ Selec

Vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu, skúseností, tradícií, požiadavky rodičov, dlhodobo dosahovaných výsledkov a koncepcie rozvoja školy orientovala naša škola svoj Školský vzdelávací program predovšetkým na posilnenie vyučovania cudzích jazykov, prírodovedy a informatiky.

Súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti sú:

- IKT, ktoré sú v maximálnej miere využívané počas jednotlivých vyučovacích predmetov,
- vlastivedné, prírodovedné a turistické vychádzky a poznávacie exkurzie,
- besedy – všetky ročníky a triedy v rôznych žánroch: protidrogová výchova, dopravná výchova, zdravotná výchova, environmentálna výchova,
- tvorba školského časopisu,
- športový krúžok,
- bádateľské aktivity,

- krúžok kalogagatie.

Žiaci sa zúčastňujú rôznych súťaží, čím úspešne reprezentujú školu a obec a zapájajú do projektov:

- Otvorená škola – Šport pre všetkých,
- Škola Podporujúca zdravie, Zdravie a bezpečnosť v školách,
- Smerujeme k nulovému odpadu,
- Úsmev pre strom, Lesná škola hrou, Tatranskí rytieri,
- Program EKOLOGICKÁ STOPA,
- Prírodovedná olympiáda málotriednych škôl,
- Medzinárodná súťaž - Mier a spolupráca - Téma: Rodina, prirodzený a základný prvok spoločnosti,
- Vianočný trh – organizujeme v spolupráci s rodičmi a Jednotou dôchodcov Slovenska v Selci (od 2013)
- Hviezdoslavov Kubín,
- Školský časopis – Selecký kamarát,
- Najkrajší list - Prečo je voda vzácna?,
- Lienka pomoci starým rodičom, Píšem, píšeš, píšeme...., Rozprávkový ostrov, Gerbócová literárna Snina, „Škultétyho rečnovanky”,
- Zaves svoj komix na web, V rozprávke je to tak, Týždeň hlasného čítania,
- Najkrajší list - „Prečo je voda vzácna?“ a „Povedz nám o svete, v ktorom by si chcel vyrastať“,
- Krása ukrytá v rozprávkach, Maľované čítanie, Multimedialná čítanka,
- Záložka do knihy spojuje školy,
- Jazykové laboratória,
- Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc - Knihu ničím nenahradíš,
- Čítame radi 2020,
- Každý iný - všetci rovní, Po stopách pomníkov,
- Tvorivá informatika s Baltíkom, Súťaž o najlepšiu webovú stránku
- Fullova ruža, Teleprojekt Veľká noc s Baltíkom, Vianoce s Baltíkom,
- Školská internetová olympiáda,
- Regionálna súťaž Vajíčko maľované,.
- Polícia očami detí,
- iBobor, Matematický klokan, GalaxyCodr, Začíname s microbitom 2021, Európsky týždeň programovania,
- Slávik Slovenska 2009, Trenčianske hodiny,
- Grantový program Hodina deťom 2017 projekt: Otvorená škola spája generácie,
- Úsmev pre strom, Záchrana som ja,
- Technika hrou,
- SPPravmeTo 2018, Obecná tvorivá dielňa 2019
- Európsky týždeň mobility, Európsky týždeň športu,
- Nápad pre 3 generácie 2021, SPPravmeTo 2021

Iná mimovyučovacia a mimoškolská činnosť:

- V priestoroch školy i na propagačných tabuliach v obci pravidelne vystavujeme výtvarné i literárne práce našich žiakov.
- Každoročne (v škole, škôlke i v obci) sa pravidelne konajú tematicky zamerané (Veľká noc, Vianoce) výstavy výrobkov a prác našich žiakov, ktoré sa stretajú s veľkým obdivom a uznaním od rodičov i spoluobčanov,
- v októbri – mesiaci úcty k starším – pozývame do školy starých rodičov našich detí, pripravujeme pre nich program, pohostenie, darčeky a zároveň majú

možnosť vidieť, v akom prostredí a s akým vybavením (pomôcky, PC – ukážky práce, prezentácie) dnes deti pracujú. Pomáhame organizovať a realizovať i stretnutie starších občanov v KD v Selci, ktorého nestorom je obec.

- Podieľame sa na organizácii a zabezpečení spoločenských a športových akcií v obci – Oslava Dňa matiek, Deň rodiny, Spomienková slávnosť pri pomníkoch obetí vojen, Víťanie detí do života, roznos vianočných darčiekov pre najstarších občanov a i..
- V spolupráci s rodičmi a starými rodičmi organizujeme turistické prechádzky do hôr Považského Inovca, ktorých cieľom je okrem upevňovania si zdravia aj poznávanie širokého okolia obce, presné určovanie lokalít, poznávanie miestnych názvov, orientácia podľa katastrálnej mapy a v neposlednej miere i ochrana tohto krásneho prostredia pred nežiaducimi vplyvmi (čistenie turistických chodníkov, studničiek, okolia vodných zdrojov). Ďalším cieľom je poznávanie rastlín a zvierat, podmienok ich života a ich významu z environmentálneho hľadiska.
- Celoročne sa staráme o čistotu a úpravu areálu školy a verejných priestranstiev v obci.
- Pravidelne aktualizujeme a tvorivo obmieňame nástenky v škole i v obci, využívajú sme najmä vlastné práce detí a fotodokumentáciu z akcií ZŠ.
- Každoročne organizujeme Zber papiera – prostriedky využívame na zakúpenie pomôcok k záujmovým aktivitám. Propagujeme triedenie odpadových surovín.
- V organizovanej mimoškolskej činnosti našich detí má prioritné postavenie folklórny súbor Selčianka. Je to detský súbor, ktorého história siaha až do roku 1971. Svojich následníkov a pokračovateľov si tu vychováva jeho „starší brat“, folklórny súbor Selčan..
- Mnohí naši chlapci hrajú futbal v žiackom oddiele OŠK Selec.

Spolupráca s inými subjektmi:

- Sekcia málotriednych škôl okresu Trenčín – OFDMS - športový turnaj, Hviezdoslavov Kubín, Maľované vajíčko, Prírodovedná olympiáda, výmena skúseností a spolupráca medzi pedagógmi.
- Kultúrne, vzdelávacie a neziskové inštitúcie, firmy – zapájanie sa do regionálnych, celoslovenských aj medzinárodných projektov a súťaží.
- Záchrané a ochranné zložky (záchranári, hasiči, polícia) – besedy, praktické ukážky, spolupráca pri akciách.

Úloha školy v obci a spolupráca s miestnou komunitou

Spolupráca s rodičmi a miestnou komunitou je našou prioritou. Cieľom je dosiahnutie maximálnej úrovne vzájomnej komunikácie a vybudovanie pozitívnych vzťahov. Na škole pôsobí Rodičovské združenie pri ZŠ s MŠ Selec, ktoré sa aktívne podieľa na organizácii rodičovských združení a konzultácií, na príprave spoločných aktivít a vedení krúžkov. Na vysokej úrovni je i spolupráca s Radou školy.

Podieľame sa na organizácii a zabezpečení celoobecných kultúrnych a spoločenských podujatí - Deň matiek, Deň rodiny, Vianočné trhy, Víťanie detí do života, Spomienková slávnosť pri pomníkoch obetiam vojny, Posedenie pre seniorov, Športový deň a i..

Spolupráca s ďalšími subjektmi z obce:

- Materská škola a Hudobná škola ADIA – spoločné kultúrne akcie, posedenia, športové dni, vzájomné návštevy, výmena skúseností a spolupráca pedagogických pracovníkov.
- Obecná knižnica – spoločné návštevy, podpora nových čitateľov.

- Obecný športový klub – spolupráca pri organizovaní aktivít pre širokú verejnosť v obci.
- Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska – spoločné akcie, programy, darčeky.
- Miestne firmy a podnikatelia – exkurzie, materiálna pomoc

Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

V škole sa nachádzajú 3 učebne z toho je 1 špecializovaná: učebňa informatiky (15 PC + 15 notebooky, ktoré sa využívajú aj v bežných triedach). Všetky triedy sú vybavené interaktívnymi tabuľami. Počítače sú pripojené k internetu a vybavené širokou škálou edukačných softvérov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Učebne a ostatné priestory školy sú primerane udržiavané.

Školský areál ponúka možnosti pre športové vyžitie. K dispozícii je telocvičňa s rozmermi 6 x 20 m, upravený školský dvor, relaxačná zóna, detské ihrisko. Využívame aj viacúčelové ihrisko s umelým povrchom v obci.

V telocvični je k dispozícii šatňa. Náradie a náčinie je dopĺňané podľa potreby – lopty, švihadlá, žienky, fit lopty, rehabilitačné pomôcky, florbalové vybavenie, stolnotenisové stoly a pod..

Ostatné kabinety sú vybavené špecializovanými pomôckami, ktoré sa snažíme pravidelne dopĺňať. Učebné pomôcky sa dopĺňajú podľa aktuálnej ponuky a finančných možností – dotácie od zriaďovateľa, sponzorské dary od rodičov, priateľov školy, OZ Selec a miestnych sponzorov, prostriedky z projektov vyhlasovaných MŠ SR a inými subjektami.

Škola disponuje keramickou dielňou, vybavením na prácu s drevom, šijacími strojmi.

Školský klub detí má jedno oddelenie určené na činnosť našich žiakov po skončení vyučovania.

V jednej z miestností je umiestnená školská knižnica doplnená o nové tituly z detskej aj encyklopedickej literatúry.

Budova školy je zrekonštruovaná – prebehla výmena okien, výmena vykurovacieho systému, rekonštrukcia sociálnych zariadení, výmena podlahových krytín, oprava fasády, strechy.

V budove sú vymenené elektrorozvody, osvetlenie a znížené stropy. Pred vchodom do budovy školy je vybudovaný prístrešok. Okolo areálu je nové oplotenie, vymenená bola aj vstupná brána. Na dvore je nový asfaltový povrch, na nespevnených plochách sú vysadené ovocné stromčeky. Prebehla sanácia vlhkosti, hydroizolácie v suteréne.

Škola je veľmi dobre vybavená multimediálnou technikou, športovým náradím a potrebami na výrobu keramiky a iné tvorivé aktivity hlavne vďaka úspešnému zapájaniu sa do projektov.

5.1.3 Súkromná hudobná škola ADIA

01.09.1998 bola v Selci založená Súkromná základná umelecká škola ADIA pod vedením Mgr. Idy Arbetovej z Trenčína. Sídli kúsok od základnej školy a obecného úradu. Po rekonštrukcii budovy bývalých potravín SD Jednota na hornom konci slúži tento objekt hudobnej škole.

Pani Arbetová vyučuje hudbu v našej obci už od roku 1995. Hudobná škola sa postupne rozrástla a má pobočky v Trenčianskom Jastrabí, Ivanovciach, Trenčíne a

Dubnici nad Váhom. Každoročne má škola okolo 220 žiakov, z toho seleckú školu, kde sa vyučuje hra na klavír, gitaru, husle, flautu a spev, navštevuje približne 40-50 detí.

Hudobná škola zastrešuje okrem výučby hry na hudobné nástroje a spevu aj:

- cimbalovú hudbu Kľumok pod vedením Mgr. Idy Arbetovej,
- tanečnú skupinu,
- literárno dramatický odbor.

Hudobná škola každý rok usporadúva vianočné koncerty, polročné a koncoročné vystúpenia, súťaže, vystupuje v kostoloch a zúčastňuje sa na mnohých slávnostiach a kultúrno spoločenských udalostiach v obci. Aktívne spolupracuje s miestnou ZŠ s MŠ.

5.2 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia využívajú zdravotné stredisko, ktoré sa nachádza v 7 km vzdialených Trenčianskych Stankovciach.

Za odborným ošetrovaním dochádzajú obyvatelia obce do Trenčína. Rýchla záchranná pomoc príde do obce do 15 minút.

Opatrovateľská služba v obci poskytovaná nie je, pretože o takýto druh sociálnej starostlivosti nie je medzi obyvateľmi záujem. Obec je pripravená začať poskytovať opatrovateľskú službu. Starší a osamelí obyvatelia majú možnosť stravovať sa v školskej jedálni.

V prípade záujmu resp. potreby umiestniť obyvateľa obce v domove sociálnej starostlivosti je využívaná sieť takýchto zariadení v trenčianskom regióne.

5.3 Kultúra infraštruktúra

Na prevažnú väčšinu kultúrnych podujatí a spoločenský život v obci sa využíva kultúrny dom, ktorý bol postavený v roku 1967. Napriek tomu, že v rokoch 1987 – 1991 sa vybuďovala jeho prístavba, vyžaduje si rozsiahlu rekonštrukciu a modernizáciu vnútorného vybavenia z hľadiska zvýšenia kvality služieb, ktoré poskytuje obyvateľom (ples hasičov, svadby, rodinné oslavy, zábavy).

Kultúrny dom je súčasťou multifunkčnej budovy, v ktorej sídli tiež obecná knižnica a obecný úrad. Na prízemí budovy je požiarna zbrojnica a malá zasadačka Dobrovoľného hasičského zboru. Objekt si vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu s cieľom zvýšenia štandardu poskytovaných služieb. Projektová dokumentácia na komplexnú rekonštrukciu je vypracovaná a obec sa snaží uspieť pri získaní NFP na tento účel.

Okrem kultúrneho domu sa predovšetkým na činnosť spolkov a folklórnych súborov využíva klub mládeže, ktorý bol postavený v r. 1976 a časť priestorov sa prenajíma predajni potravín. Klub mládeže bol v súlade s prioritami 1. verzie PHSR rekonštruovaný a boli revitalizované jeho vonkajšie priestory, vnútorné priestory potrebujú si vyžadujú rozsiahlu rekonštrukciu s cieľom zvýšenia štandardu poskytovaných služieb.

Obrázok 12: Klub mládeže

Zdroj: OcÚ Selec

5.4 Folklórne kolektívy – folklórna skupina Selčan a detský folklórny súbor Selčanka

Základom kultúrneho diania v obci je činnosť dvoch folklórnych kolektívov – folklórnej skupiny Selčan a detského folklórneho súboru Selčanka. V súčasnosti majú oba kolektívy približne 30 členov.

To, že hudba má v obci hlboko zapustené korene, dokazuje i pohľad do histórie - už v roku 1840 tu bola cimbalová muzika, z ktorej neskôr vznikla sláčiková hudba, v rokoch 1921 - 1954 si mohli obyvatelia vypočuť dychovku, ktorá od roku 1958 pokračovala vo svojej činnosti pod patronátom Požiarneho zboru.

V roku 1964 na podnet pracovníkov Slovenskej akadémie vied v Bratislave, ktorí robili v tom čase v obci výskum vznikla folklórna skupina, ktorá prvýkrát účinkovala pri oslavách 20. výročia SNP v obci. Jej vedúcim bol Anton Cagalinec. Spočiatku ju tvorili len ženy – speváčky, postupne sa pridali aj muži. Od roku 1970 jej vedenia sa ujal František Žovinec, ktorý ju viedol až do roku 2017. Od roku 2017 prebrali vedenie kolektívu Júlia Vlková a Ľubica Žovincová.

Folklórna skupina Selčan účinkuje pri rôznych príležitostiach v obci, na vidieku i v zahraničí. Patrí medzi popredné slovenské folklórne kolektívy. K najvýznamnejším dosiahnutým úspechom patrí jej sedemnásobná účasť na celoslovenskej súťaži „Nositelia tradícií“, ktorá býva jeden krát za tri roky. Na toto vrcholné celoštátne podujatie sa vždy skupina prebojovala postupom z okresných, regionálnych a krajských súťaží.

FS Selčan veľa krát účinkovala na vrcholných celoštátnych folklórnych festivaloch vo Východnej, Detve, Myjave. Viackrát účinkovala v zahraničí /bývalá Juhoslávia, Maďarsko, Francúzsko, Lotyšsko/, v televíznych i rozhlasových reláciách.

Skupina vydala gramoplatňu „Selecká svadba“, podieľala sa na tvorbe i iných LP /Pastierske nôty, Hudci a speváci z Považia, Žatevné a dožinkové piesne zo Slovenska/ a množstve magnetofónových kaziet i CD. Piesne, fotografie i činnosť FS je opísaná v mnohých monografiách /Vianočné koledy, vinše a hry, Rok vo zvykoch nášho ľudu, Žatevné a dožinkové piesne, Pri prameňoch krásy a pod./.

V roku 2003 vydala samostatné CD – Rok pod Inovcom, v roku 2004 zbierku piesní Ľudové piesne a spevné tradície zo Selca.

Súčasťou folklórnej skupiny je 7 členná **sláčiková hudba** pod vedením Petra Žovince.

V roku 1971 popri FS Selčan vznikol i **detský folklórny súbor Selčanka**, ktorý v prevažnej miere tvoria deti členov FS Selčan. Od založenia do roku 2017 ho viedol František Žovinec. V súčasnosti ho vedie Júlia Vlková a Renáta Janušková.

Detský folklórny súbor Selčanka má za sebou tiež rad úspešných vystúpení. Zúčastňuje sa pravidelne na folklórnych podujatiach v regióne, folklórnych festivaloch v Mníchovej Lehote, Krivosúd Bodovke, účinkoval na festivale na Myjave a viackrát sa zúčastnil aj na celoslovenských postupových prehliadkach „Pri prameňoch krásy“. Súbor účinkoval tiež v rozhlasových i televíznych reláciách.

V súčasnosti sa skupiny schádzajú a nacvičujú v klube mládeže.

5.5 Šport, rekreácia a oddych

O športové vyžitie v obci sa už od roku 1955 stará Telovýchovná jednota Družstevník Selec. V roku 2012 bola premenovaná na Obecný športový klub Selec. Hlavnou aktivitou OŠK je futbal. V súčasnosti hrajú pod krídlami OŠK futbalové oddiely prípravky, starších žiakov, mužov a hrajú tiež starí páni. Družstvo mužov je členom VIII.ligy. Sever. Futbal v obci sa teší širokej popularite medzi obyvateľmi a hlavne mladými rodinami. Obecný športový klub sa vybral cestou práce s mládežou, ktorým sa snaží vytvoriť čo najpriaznivejšie podmienky pre rozvíjanie ich talentov. Pre naplnenie týchto podmienok je potrebné zabezpečiť materiálno-technické vybavenie všetkých oddielov, keďže existujúce nevyhovuje štandardom dnešnej doby. OŠK pravidelne organizoval populárnu súťaž v kopaní jedenástok. V roku 2007 sa konal posledný 15. ročník tejto súťaže. Pri konaní akcií regionálneho charakteru sa viac ako inokedy prejaví negatívum neexistencie tribúny, zlého technického stavu šatní a hracej plochy. Na rozvoj rekreačných a športových aktivít obyvateľstva chýbajú ďalšie športové plochy – viacúčelové ihriská, prípadne halový priestor pre vykonávanie športových aktivít aj v zimnom období.

Po rekonštrukcii telocvične základnej školy sa aj škola začala významne podieľať na športovom vyžití obyvateľov obce.

Organizuje napr.:

- pravidelné rekreačné a relaxačné cvičenie žien,

- rehabilitačné cvičenie ženy,
- stolný tenis (všetky vek. kategórie),
- športové hry na školskom dvore,
- športové hry v telocvični a tréningy futbalistov,
- individuálne využívanie telocvične.

Medzi obyvateľmi je veľký záujem aj o športy iného druhu – tenis, atletické športy, softbal, fitness, na tieto však v obci nie sú vytvorené podmienky.

V roku 1983 bol v časti obce „Kondrút“ vybudovaný lyžiarsky vlek, ktorý využívali predovšetkým obyvatelia obce. Spúšťal sa len ojedinele na vlastné riziko lyžiara, pre jeho južnú orientáciu sa na zjazdovke sneh udrží v súčasných klimatických pomeroch len krátko. Vlek sa v súčasnosti už nevyužíva. Obec a jej okolie sú vhodným prostredím pre bežecké lyžovanie.

V katastri obce sa nachádza **najvyšší vrch pohoria Považský Inovec**, ktorý je obľúbeným cieľom mnohých turistov. Cez obec vedie turistická trasa značená zelenou farbou, po ktorej sa turista za cca 2,5 hodiny dostane na Chatu pod Inovcom (nenachádza sa v katastri obce). Od Chaty pod Inovcom poskytujúcej turistické ubytovanie a občerstvenie je možné vybrať sa po vyznačených turistických trasách ďalej. Po zelenej na križovatku so žltou Nad Krásnou dolinou alebo po červenej hrebeňovke smerom na Nové Mesto nad Váhom alebo Trenčín.

V katastri obce sú tiež **vynikajúce podmienky pre cykloturistiku**. Na bicykli je možné vyjsť až na vrch Inovec. Všetky možnosti, ktoré sa ponúkajú, však nie sú využité. Popod Považský Inovec viedla úzkorozchodná železnica, ktorá slúžila na zvoz dreva a v roku 1945 prestala byť využívaná. Trasa, po ktorej viedla, dnes môže byť prebudovaná na cyklotrasu, tematika železničky a lesného hospodárstva je tiež vynikajúcim námetom na vybudovanie náučného chodníka. V roku 2012 pri príležitosti 100. výročia lesnej železnice bola založená tradícia turistického pochodu po trase bývalej železnice.

Ubytovanie poskytuje s. r. o. Lesné hospodárstvo Inovec v Rekreačnom objekte „Chalúpka“, ktorý bol postavený spolu s vonkajším krytým bazénom v roku 2005 a vybavený kompletne novým a moderným zariadením, ústredným kúrením a krbom. Súčasťou je garáž pre jedno auto, posedenie na terase, gril, ohnisko, parkovanie pri dome. Vzdialenosť od obce je autom 8 km, peši 2 km.

5.6 Činnosť spolkov v obci

Okrem OŠK Selec, ktorá sa stará o športové vyžitie, pôsobia v obci ďalšie spolky.

História **Miestneho osvetového strediska** siaha až do roku 1938, kedy v obci vznikla Miestna osvetová komisia neskôr Osvetová beseda.

Od roku 1950 pracovala v obci i dobrovoľná organizácia Československý červený kríž, dnes **Slovenský Červený kríž**. Bohužiaľ jeho bohatá činnosť časom upadla a dnes nerozvíja žiadnu spoločenskú činnosť. Napriek tomu treba poďakovať jej členom za obetavé bezplatné darcovstvo krvi.

Jedným z najlepšie fungujúcich spolkov je obecný **Hasičský zbor**, ktorý vznikol v Selci už v roku 1923 a aktívne funguje dodnes.

Dobrovoľný hasičský zbor pomáha svojou činnosťou nielen občanom, ale aj obci. Či už ide o preventívne kontroly, letné umývanie prašných ciest, umývanie ciest po búrkach, čistenie upchatých kanálov, stavanie mája alebo o usporadúvanie zábav – napr. hodových, hasičských, maškarného plesu.... Naši hasiči sa každoročne zúčastňujú na súťažiach, cvičeniach a podujatiach trenčianskeho kraja. Mimo hasičských súťaží vykonávajú dozor na kultúrnych podujatiach, zavlažujú plochy, pomáhajú pri zásobovaní pitnou vodou na už tradičnom trenčianskom hudobnom festivale Pohoda, Grape, na pretekoch tuningových áut na letisku, motokrosových pretekoch pri Váhu....

Členovia Dobrovoľného hasičského zboru si každú jeseň slávnostne obliekajú uniformy a na pietnej spomienke pri pamätníku odvečenia občanov do koncentračných táborov v 2. svetovej vojne kladú vence.

Ďalej v obci pracuje **Zbor pre občianske záležitosti**, ktorý každoročne prispieva na darčeky pre osamelých občanov, venuje sa občanom sláviacim životné jubileá, zúčastňuje sa osláv v obci a pomáha ich organizovať (otváranie a ukončenie šk. roku, víťanie novonarodených detí do života, oslavy výročí obce a rôznych spomienkových akcií).

Jednou z činných organizácií je i **Zväz protifašistických bojovníkov**, ktorého členovia - väčšinou rodinní príslušníci obetí 2. svetovej vojny, sa starajú o zachovanie pamiatky na obeť vojny, aj o to, aby i dnešná generácia mladých ľudí poznala historické fakty týkajúce sa nášho ľudu, aby si vážila obeť, ktoré oni priniesli na oltár vlasti.

Novovytvorenou organizáciou pôsobiace v obci Selec je **Jednota dôchodcov Slovenska – Základná organizácia Selec**, ktorá vznikla v roku 2012 vďaka pánovi Mariánovi Komorovskému. Jednota dôchodcov aktívne spolupracuje s obcou a ostatnými miestnymi organizáciami a významne sa tak podieľa na kultúrnom a spoločenskom dianí v obci. Manželia Komorovský spolu so svojimi členmi pravidelne pripravujú rôzne stretnutia, výlety, turistické pochody alebo exkurzie na Slovensku a v zahraničí.

5.7 Služby prispievajúce ku kvalite života

V obci bola pošta v roku 2023 zrušená, obyvatelia obce musia za poštovými službami dochádzať do vedľajšej obce Trenčianske Stankovce alebo využiť služby poštovej doručovateľky. Tovary každodennej potreby (potraviny a drogeria) si obyvatelia môžu nakúpiť v jednej súkromnej predajni potravín. V súlade s prioritami PHSR z roku 2007 sa podarilo znovu sprevádzkovať predajňu potravín spotrebného družstva COOP Jednota, čím sa zlepšil prístup obyvateľov k tovarom každodennej spotreby. V obci sa nachádzajú tri pohostinstvá a pestovateľská pálenica ovocia Selec, za ďalšími službami a sortimentom obyvatelia dochádzajú.

Verejnú autobusovú dopravu do obce zabezpečuje SAD Trenčín, a. s. Cez pracovné dni premáva na linke Trenčín – Selec 16 spojov, rovnaký počet spojov premáva v opačnom smere. V sobotu a v nedeľu premáva denne v oboch smeroch 5 spojov. Autobusové spojenie počas pracovných dní možno hodnotiť veľmi dobre, ako príliš dlhý sa však javí interval medzi odchodom večerných spojov cez víkend – takmer 4 - 5 hodín

Väčšina autobusových zastávok bola v posledných rokoch vymenená – zastávka na konečnej je vybudovaná v podhorskom štýle, ostatné zastávky sú presklené, aby priestranstvá pôsobili vzdušne.

5.8 Bývanie

V roku 2018 bol v Obci Selec vytvorený nový stavebný obvod „Štvrte pre individuálnu výstavbu 15 rodinných domov s cieľom stabilizovať mladých obyvateľov v obci a zvýšiť ich kvalitu bývania.

Možnosti bývania a stavania rodinných domov a bytového fondu sú kľúčové faktory, ktoré ovplyvňujú demografický vývoj obce, rozvoj obce a napĺňajú základnú obytnú funkciu obce.

V roku 2021, keď sa konalo sčítanie obyvateľov, domov a bytov, bolo v obci Selec celkovo:

- **311 domov (261 obývaných, 50 neobývaných)**, z toho:
 - o podľa vlastníctva bolo z nich obývaných fyzickými osobami 261 (83,92%),
 - o podľa typu bolo z nich 303 rodinných domov (97,43%) a
 - o podľa obdobia výstavby bolo najviac domov postavených v rokoch 1961-1980 (celkovo 107 domov v danom období výstavby).
- **345 bytov (287 obývaných a 58 neobývaných)**, z toho:
 - o prevládajúce podľa typu v kategórii „rodinné domy“ s počtom 303 (87,83%) a v kategórii „bytové domy“ s počtom 38 (11%),
 - o podľa formy vlastníctva prevláda v kategórii „byt vo vlastnom rodinnom dome“ v počte 301 (87,25%) a „obecný byt“ v počte 32 (9,27%),

- o podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m² bola najviac zastúpená výmera 80-100m² v počte 105 (30,43%) a výmera 100-120m² v počte 68 (19,7%),
- o podľa zásobovania vodou bol najväčší počet bytov zo spoločného zdroja v počte 335 (97,10%) a len 6 bytov (1,74%) malo zdroj z vlastného zdroja,
- o podľa počtu obytných miestností v byte mala najviac kategória 4 obytné miestnosti v počte 82 (23,76%).

Tabuľka 19: Domy podľa vlastníctva, podľa typu a podľa obdobia výstavby v obci v roku 2021

Domy	Počet
Celkový počet domov	311
z toho obývané domy	261
z toho neobývané domy	50
Z toho domy obývané podľa vlastníctva:	
fyzické osoby	261
štát	1
obec	0
zahraničný vlastník	3
obchodná spoločnosť	0
iné právnické osoby	1
cirkev	1
kombinácia vlastníkov	21
nezistené	23
Z toho domy obývané podľa typu:	
rodinné domy	303
bytové domy	4
polyfunkčné budovy	0
neskolaudované rodinné domy	0
fiktívny objekt	2
prevádzková budova s bytmi	0
ostatné budovy na bývanie	2
Z toho domy obývané podľa obdobia výstavby:	
pred 1919	7
1919-1945	43
1946-1960	47
1961-1980	107
1981-2000	72
2001-2010	14
2011-2015	8
od 20016 a neskôr	9
nezistené	4

Zdroj: Rozšírené výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky

Tabuľka 20: Byty podľa typu a formy vlastníctva, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, podľa zásobovania vodou a podľa počtu obytných miestností v byte v roku 2021

Byty	Počet
Celkový počet bytov	345
Z toho obývané byty	287
Z toho neobývané byty	58
Z toho byty podľa formy vlastníctva:	
byt obývaný vlastníkom	6
byt vo vlastnom rodinnom dome	301
obecný byt	32
byt v nájme	0
družstevný byt	0
služobný byt	3
iná forma užívania bytu	2
nezistený	1
Z toho byty podľa typu:	
rodinné domy	303
bytové domy	38
polyfunkčné budovy	0
neskolaudované rodinné domy	0
fiktívny objekt	2
rekreačný objekt	0
prevádzková budova s bytmi	0
ostatné budovy na bývanie	2
Z toho byty podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m²:	
menej ako 30	4
30-60	45
60-80	62
80-100	105
100-120	68
120-150	48
150 a viac	9
nezistená	4
Z toho byty podľa zásobovania vodou	
v byte zo spoločného zdroja	335
v byte z vlastného zdroja	6
mimo bytu	0
bez vodovodu	0
nezistené	4
Z toho byty podľa počtu obytných miestností v byte	
1 obytná miestnosť	13
2 obytné miestnosti	44
3 obytné miestnosti	76
4 obytné miestnosti	82
5 obytných miestností	72
6 obytných miestností	46
7 obytných miestností	4
8 obytných miestností	4
9 obytných miestností	0
nezistený	4

Zdroj: ŠÚ SR - Rozšírené výsledky SODB 2021 – lokálne štatistické územné jednotky

Obec nemá spracovaný program rozvoja bývania. Rozvoj funkcie bývania v obci je podrobne rozpracovaný v Územnom pláne obce.

Obec je stavebným úradom – od roku 2011 túto činnosť na základe zmluvy o spolupráci na zabezpečenie preneseného výkonu úloh štátnej správy a samosprávy podľa zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách uzavreť v zmysle ustanovení §117 zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, §20 a 20a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zariadení v znení neskorších predpisov zabezpečoval agendu týkajúcu sa stavebného úradu obecny úrad Trenčianske Stankovce pre tieto obce: Stankovce, Selec, Bierovce, Opatovce Štvrtok, Ivanovce, Melčice-Lieskové a Adamovské Kochanovce. Od roku 2018 je Obec Selec samostatným stavebným úradom.

V rokoch 2018 - 2022 bolo vydaných 44 stavebných povolení a 30 kolaudačných rozhodnutí.

5.9 Cirkev a cintoríny

Občania Selca sú takmer všetci veriaci. Delia sa na katolíkov a evanjelikov. V minulosti mali často medzi sebou spory a vládla nevraživosť medzi príslušníkmi týchto cirkví. Dnes sú už veriaci prístupnejší, nehľadajú len na vierovyznanie, ale hlavne na dušu a povahu človeka, a tak nie je novinkou uzavrieť manželstvo medzi príslušníkmi týchto dvoch cirkví.

Občania Selca sú takmer všetci veriaci. Podľa údajov SODB z roku 2021 má z celkového počtu obyvateľov 1 007 najväčšie zastúpenie rímskokatolícka cirkev (750 obyvateľov, tzn. 74,5 %) a evanjelická cirkev augsburského vyznania (85 obyvateľov, tzn. 8,5 %). S rastúcim počtom obyvateľov a postupom času rastie podiel ľudí bez vyznania. V roku 2021 to bolo takmer 14 % (tzn. 142 obyvateľov bez vyznania).

Tento pomer je v obci pravdepodobne od dávnych dôb, pretože aj kostol v obci je rímsko-katolícky a evanjelici dochádzajú na bohoslužby do Trenčianskych Stankoviec, kde majú svoj svätostánok. V obci je evanjelická zvonica.

O kostol v obci sa stará nielen pán farár, ale i veriaci. Pomáhajú pri jeho údržbe, pri čistení a skrášľovaní jeho okolia. V posledných rokoch bola na kostole obnovený náter strechy, vykurovanie je plynové. Občania nielen svojou prácou, ale i finančne prispievajú na jeho udržiavanie. Takýto spôsob financovania však nemôže pokryť rekonštrukciu v rozsahu cca 160 tis. EUR, ktorú si kostol vyžaduje. V roku 2014 sa podarilo opraviť havarijný stav múru – postavil sa gabionový múr a opravilo sa okolie – vybudovalo sa schodisko, zábradlie, položila nová dlažba pred kostolom, revitalizovala sa zeleň. Farská budova bola obnovená.

Obrázok 13: Kostol sv. Bartolomeja

Zdroj: OcÚ Selec

K dôstojnému priebehu pobožností prispievajú i žiaci hudobnej školy Adia a členovia folklórnych súborov, ktorí svojimi piesňami skrášľujú najmä rôzne sviatočné obrady (pri prijímaní, birmovke, na Vianoce, na Veľkú noc a i.).

Pozornosť sa venuje i výchove a vzdelávaniu detí v duchovnej oblasti. Vyučovanie náboženstva, ktoré je v súčasnosti povinným predmetom v ZŠ, je odborne zabezpečené. Katolícke vyučuje miestny pán farár a evanjelické evanjelická pani farárka z Trenčianskych Stankoviec. Žiaci majú možnosť vybrať si medzi etickou výchovou a náboženstvom, väčšina z nich si pod vplyvom rodinného prostredia vyberá náboženstvo.

Miesto posledného odpočinku bolo pôvodne okolo katolíckeho kostola sv. Bartolomeja. Od r. 1890 do r. 1931 sa pochovávalo na kopci nad obcou. Cintorín, na ktorom sa pochováva dodnes, je rovnako na svahu južne nad obcou. Pod cintorínom bol v r. 2002 postavený Dom smútku. Zámerom obce je cintoríny a ich okolie rekonštruovať a revitalizovať. V roku 2011 bol vybudovaný chodník stredom cintorína a od domu smútku po cintorín, komplet nové oplotenie a popri chodníkoch vybudované zábradlie (pre bezpečnosť starších, lebo je to vo svahu). V roku 2023 bola vykonaná rekonštrukcia strešného plášťa domu smútku.

5.10 Bezpečnosť

V obci nebola doteraz zaznamenaná výrazná kriminalita (s výnimkou krádeží – 3x predajňa COOP Jednota a 1x pokus o vlámanie na obecný úrad) ani vandalizmus.

Posledné roky sú na Slovensku charakteristické zvýšenou mierou kriminality, v Trenčianskom kraji je počet trestných činov na obyvateľa dlhodobo nadpriemerný v porovnaní s celoslovenským priemerom. Z pohľadu narúšania pokojného života v obciach sa kriminalita prejavuje predovšetkým na zneužívaní dôveryhodnosti starších obyvateľov. Riziko, že sa stanú obeťami trestných činov je neustálou hrozbou. Preto sa obec snaží pôsobiť preventívne a robiť medzi obyvateľmi osvetu.

Z dopravného hľadiska obec nie je nebezpečná, čo vyplýva predovšetkým z toho, že intravilán obce nie je tranzitný, v období ťažby dreva je zvýšená intenzita premávky kamiónov prepravujúcich drevnú hmotu.

Dobrovoľný hasičský zbor má 35 členov a jeho akcieschopnosť je limitovaná dostupnou technikou.

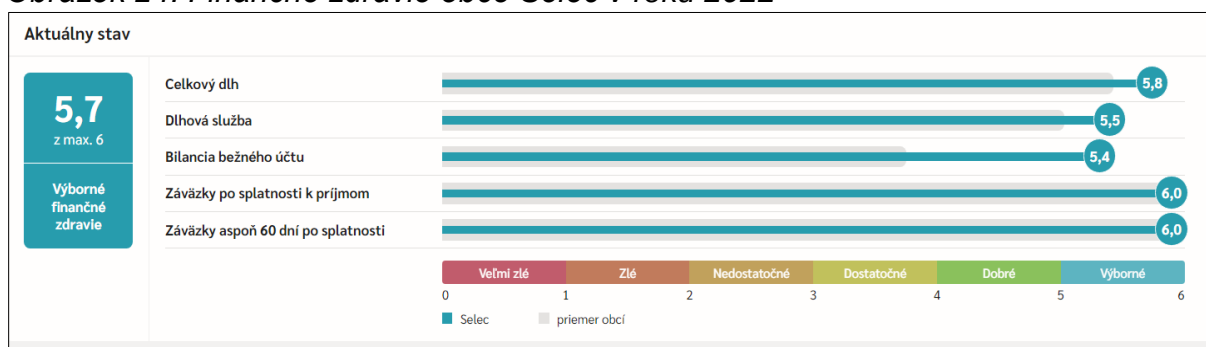
6. Hospodárstvo

6.1 Majetok a hospodárenie obce

Na ekonomickom rozvoji obce sa významnou mierou podieľa miestna samospráva prostredníctvom využívania majetku a disponibilných finančných prostriedkov.

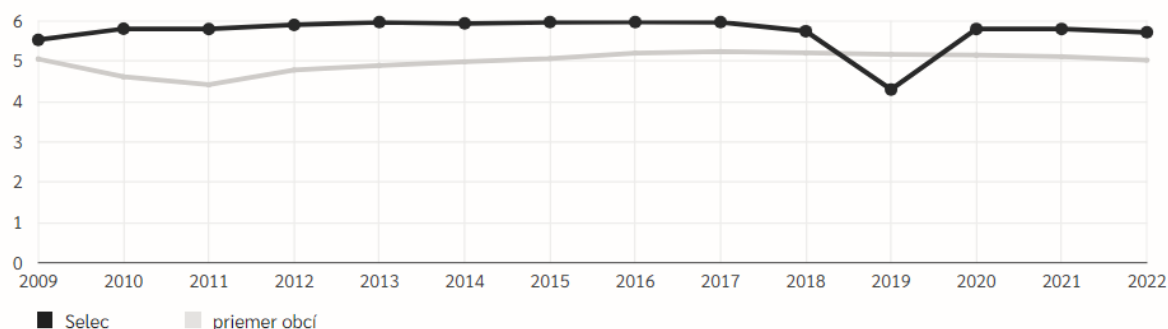
Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy hodnotí celkové finančné zdravie obce Selec za rok 2022 ako VÝBORNÉ s hodnotou 5,7 z max. 6 bodov (viď nižšie uvedená tabuľka). Rovnako historický vývoj finančného zdravia obce vníma ako vyvážený (s odchýlkou roku 2019) s prihliadnutím na priemer ostatných obcí SR.

Obrázok 14: Finančné zdravie obce Selec v roku 2022

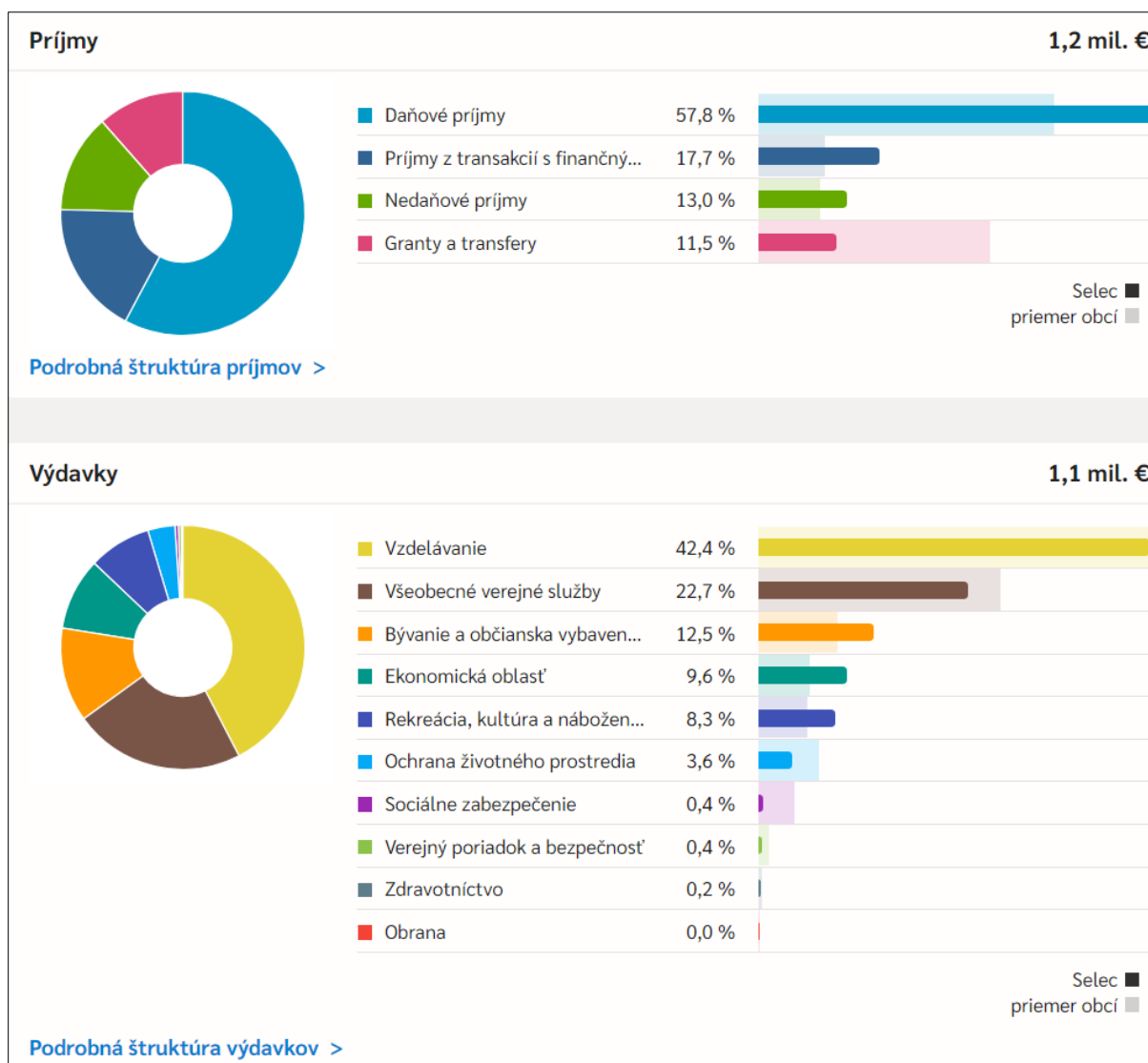
Zdroj: <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/506478/2022>
 Hospodárenie, miest, obcí, VÚC a ich organizácií (hospodarenieobci.sk)

Obrázok 15: Historický vývoj finančného zdravia obce Selec v roku 2022

Zdroj: <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/506478/2022>
 Hospodárenie, miest, obcí, VÚC a ich organizácií (hospodarenieobci.sk)

Obrázok 16: Príjmy a výdavky obce Selec v roku 2022

Zdroj: <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/506478/2021>

Hospodárenie, miest, obcí, VÚC a ich organizácií (hospodarenieobci.sk)

Na základe vyššie uvedenej tabuľky je zreteľné, že príjmy obce sú najviac zastúpené z daní a výdavky obce išli v roku 2022 najviac zo všetkých kategórií na vzdelávanie.

Výkon obecnej správy vykonáva starosta obce, o základných otázkach života obce rozhoduje 7 členné obecné zastupiteľstvo. Organizačnú a ekonomickú agendu zabezpečuje obecný úrad, ktorý má tri zamestnankyne.

6.2 Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska pôda zaberá takmer 31 % rozlohy katastra obce. Prevažnú väčšinu tejto pôdy obhospodaruje Poľnohospodárske družstvo Inovec Trenčianske Stankovce, ktorého súčasťou je hospodársky dvor Selec. Na poliach v okolí obce sa od roku 2010 nepestuje nič

V posledných rokoch sa z obce vytráca samozásobenie poľnohospodárskymi produktmi – máloktoľ obyvateľ už chová husi, kačky alebo ošípané, ktoré sa ešte v koncom 90-tych rokov ozývali takmer z každého dvora, rovnako aj pestovanie plodín na vlastnú spotrebu sa vidí čím ďalej tým menej. Záhrady pri domoch sa menia na okrasné.

6.3 Lesné hospodárstvo

Viac ako 65% rozlohy katastra (1.621 ha) pokrývajú lesné porasty a ťažba dreva má v obci a okolí historickú tradíciu.

Spoločnosť **LESNÉ HOSPODÁRSTVO INOVEC s. r. o.** (ďalej len LHI) obhospodaruje lesy vo vlastníctve spoločnosti Lesy MODR spol. s r. o.. Konateľmi oboch spoločností sú potomkovia pôvodného vlastníka Ing. Emila Modra. LHI obhospodaruje celkovo 2235 ha lesných pozemkov v 4 katastrálnych územiach, z toho v katastrálnom území Selec 1150 ha.

Z celkovej obhospodarovanej výmery je 1917 ha hospodárskych lesov, 19 ha lesov osobitného určenia s rekreačnou funkciou a 263 ha ochranných lesov. Zbytok tvoria lesné cesty, lesné sklady, pozemky so špecifickým funkčným zameraním, elektrovedy a iné lesné pozemky.

Celková plánovaná ťažba na decénium (etát) 2022-2031 je 133054 m³, z toho:

- Obnovná ťažba predstavuje 95964 m³ (5% ihličnatá, 95% listnatá)
- Výchovná ťažba predstavuje 37090 m³ (16 ihličnatá, 84% listnatá)

Ročne sa vyťaží približne 1/10 desaťročného etátu. LHI zamestnáva 13 zamestnancov, z toho je 62% z obce Selec a 6 dodávateľských spoločností a živnostníkov. LHI je užívateľom **poľovného revíru Palúch** o výmere 2796 ha, z toho 1473 ha v k. ú. Selec. V k. ú. Selec je 1292 ha lesných pozemkov, 6,5 ha ornej pôdy, 16 ha TTP, 14 ha ostatných plôch, zbytok tvoria ovocné sady, záhrady, vodné plochy.

Tabuľka 21: Priemerné počty ulovenej zveri za sezónu 2018/19 – 2022/23

Druh zveri	Priemer
Jelenia	59
z toho trofejová	11
Srnčia	26
z toho trofejová	11
Diviáčia	91
z toho trofejová	2
Muflónia	2

Zdroj: OcÚ

V katastrálnom území obce Selec má svoje pozemky vo vlastníctve aj **Urbársko pasienková spoločnosť**, pozemkové spoločenstvo Selec. Celková výmera nehnuteľného majetku je 587 ha pozemkov. Z toho lesných pozemkov je 252 ha a trvale trávnatých porastov 335 ha. V súčasnosti prenajíma lesné pozemky, ale i trvale

trávnaté porasty. Spoločenstvo má podľa katastra nehnuteľnosti 215 vlastníkov, ktorých zastupuje riadne zvolený 5 členný výbor, pôsobiaci v zmysle platného zákona o pozemkových spoločenstvách č. 181/1995 Z.z. V registri pozemkových spoločenstiev na OLU v Trenčíne je urbárska spoločnosť zapísaná ako spoločenstvo s právnou subjektivitou. Čo sa týka trávnatých porastov je tam zahrnuté - 2,69 ha orná pôda, 2,08 ha ostatná plocha, 6,16 ha zastavaná plocha a nádvorie a 324,32 ha trvalý trávnatý porast.

6.4 Priemyselná výroba

V roku 2002 bola do Obchodného registra SR zapísaná s. r. o. Duras, ktorá produkuje čalunený sedací nábytok. Zamestnáva 25 zamestnancov, z ktorých je 1/3 obyvateľov Selca a zvyšní do obce dochádzajú. Zamestnanci pracujú v jednosmennej prevádzke. Súčasné priestory, ktoré má spoločnosť k dispozícii sú dostatočné i na ďalšie zvyšovanie výrobných kapacít.

V areáli PD Inovec /v zrekonštruovanej budove kravína/ sídli od roku 2008 spoločnosť **G-press s.r.o.** Zaoberá sa polygrafickou výrobou /tlač firemných papierov, vizitiek, kníh, brožúr, letákov, etikiet/

6.5 Služby

Verejnú autobusovú dopravu zabezpečuje SAD Trenčín a. s.; v Selci má sídlo súkromný prepravca Ľubomír Letko – Lettrans vykonávajúci vnútroštátnu i medzinárodnú prepravu. Firma Lettrans tiež významne prispieva k spoločenskému a folklórnemu životu obce najmä poskytovaním výhodných služieb na výlety študentov alebo zájazdy folklórnych súborov.

V priebehu posledných rokov sa viacero obyvateľov Selca rozhodlo stať sa živnostníkmi. V obci boli otvorené dve súkromné predajne potravín a v súkromnom vlastníctve aj pohostinstvá. Od roku 2023 je fungujúca jedna súkromná predajňa potravín v hornej časti obce predajňa pani Punovej. V strede obce je predajňa COOP Jednota. Ďalší súkromný podnikateľ v tejto oblasti si prenajal od OŠK priestory spoločenskej miestnosti pri šatniach na futbalovom štadióne. Otvoril si tam pohostinstvo, pri ktorom v letnom období usporadúva i diskotéky a koncerty. Okrem týchto podnikateľov je v obci niekoľko živnostníkov zaoberajúcich sa ťažbou a spracovaním dreva.

Služby **Pestovateľskej pálenice ovocia Selec, s. r. o.** využívajú nielen obyvatelia Selca, ale aj okolitých obcí.

SWOT Analýza

Silné stránky

- Atraktívne prírodné prostredie
- Zvyšovanie počtu obyvateľov
- Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov
- Vysoká úroveň zamestnanosti obyvateľov
- Slabo znečistené ovzdušie
- Vodné zdroje, prameň kyselky
- Biocentrá a biokoridory nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu
- Kompletná plynofikácia (polyetylénový plynovod, na ktorý sú napojené všetky domácnosti)
- Vybudovaná kanalizácia na cca 75 %
- Dostupnosť internetu,
- Veľmi dobré autobusové spojenie počas pracovných dní
- Separácia odpadu
- Kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu
- Využívanie grantových zdrojov na financovanie technického zariadenia základnej školy
- Široká škála mimoškolských činností pre deti a dospelých
- Kvalitné služby poskytované školským klubom detí
- Súkromná hudobná škola ADIA
- Zabezpečenie stravovania starším a osamelým obyvateľom
- Kultúrne – historické pamiatky, udržiavanie folklóru a ľudových tradícií
- Bohatá činnosť spolkov, najmä folklórnych súborov
- Napojenosť obce na značené turistické trasy
- Tradícia ťažby dreva
- Rozvinutá výroba čalunených sedacích súprav s perspektívnym rastom
- Výborné finančné zdravie obce
- Záujem obyvateľov o dianie v obci a zlepšovanie kvality života
- Vytvorené partnerstvá na lokálnej aj cezhraničnej úrovni
- Zrekonštruované a zmodernizované verejné osvetlenie
- Privedený optický kábel do obce spoločnosťou Telekom
- Nový stavebný obvod „Štvrte“ pre individuálnu výstavbu rodinných domov s cieľom stabilizovať mladých obyvateľov v obci a zvýšiť ich kvalitu bývania

Slabé stránky

- Nedostupnosť nových stavebných pozemkov
- Regresívna veková štruktúra (zvyšujúci sa index starnutia a priemerný vek)
- Znižovanie počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov
- Zastaralý liatinový vodovod
- Nedostatočná kapacita trafostaníc pre nové prípojky
- Pokrytie signálom mobilných operátorov (Telekom a O2)
- Nevyhovujúci stav niektorých verejných priestranstiev

- Technický stav verejných a kultúrnospoločenských objektov (energetická náročnosť)
- Stav pamätihodností a ich príslušného okolia
- Nevytvorené podmienky pre atletické športy, tenis, softbal, fitness
- Chýba pošta v obci, v roku 2023 bola zrušená a presunutá do vedľajšej obce Trenčianske Stankovce

Príležitosti

- Vybudovanie nových trafostaníc v obci
- Prírodná rezervácia a prírodné pamiatky v obci a okolí
- Priestory pre zriadenie zdravotného strediska
- Komerčné využívanie kultúrneho domu
- Obnovenie tradície - v širokom okolí známe športové podujatie – Kopanie 11 m kopov
- Kultúrny a historický potenciál
- Budovanie turistickej infraštruktúry (cyklotrasy, náučný chodník, stravovacie, ubytovacie zariadenia,...)
- Vybudovanie, rozvoj a modernizácia športovísk
- Skvalitnenie propagácie obce pre obyvateľov a turistov (elektronické informačné tabule a pod.)
- Výstavba nového stožiaru pre spoločnosť Telekom

Ohrozenia

- Nezaujem majiteľov o využitie pozemkov
- Porušenie stability lesných porastov
- Kontaminácia poľnohospodárskej pôdy
- Vodná erózia
- Nedostupnosť finančných zdrojov EÚ

Strategická časť

Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít

Výsledkom SWOT analýzy je stanovenie faktorov rozvoja a disparít.

Za faktory sociálneho a ekonomického rozvoja obce Selec možno stanoviť tieto:

- Prírodný, kultúrny a historický potenciál
- Stabilizovaní podnikatelia
- Pripravovaná bytová výstavba
- Ochrana životného prostredia

Kľúčové disparity, ktoré môžu mať negatívny dopad na rozvoj obce, sú predovšetkým:

- Nedostupnosť služieb prispievajúcich ku kvalite života
- Stav verejných priestranstiev a objektov občianskej a technickej infraštruktúry
- Vykonávanie aktivít s negatívnym dopadom na životné prostredie
- Nedostupnosť finančných zdrojov EÚ

Stanovenie cieľov a priorít

Vzhľadom na blízkosť obce Selec k administratívno-hospodárskemu centru – mestu Trenčín je prvoradou príležitosťou pre rozvoj už v súčasnosti dominantný charakter obce a to charakter obytnej. Z tohto faktu vychádza globálny cieľ stratégie rozvoja obce:

Trvalo udržateľný rozvoj obce, zvýšenie kvality života obyvateľov a využitie jej vnútorného potenciálu.

Zo SWOT analýzy, faktorov rozvoja a disparít vychádzajú tri špecifické ciele, ktorých naplnenie je nevyhnutným predpokladom na naplnenie globálneho cieľa. Špecifické ciele sú komplementárne, plnia sa súbežne. Nenaplnenie jedného cieľa má za následok nenaplnenie ďalších.

Špecifické ciele	Priority
A: Zvýšiť kvalitu života v obci	A.1: Služby charakteru občianskej vybavenosti
	A.2: Zachovanie hodnôt a koordinovaný rozvoj
B: Zvýšiť hospodárske využitie vnútorných zdrojov obce	B.1: Zamestnanosť a podnikanie
	B.2: Konkurencieschopné poľnohospodárstvo
	B.3: Udržateľné hospodárenie v lesoch
	B.4: Rozvoj turizmu
	B.5: Ochrana a kvalita životného prostredia
C: Zlepšiť kvalitu infraštruktúry	C.1: Stav nehnuteľného majetku (verejného aj súkromného)
	C.2: Infraštruktúra

Programová časť

Programová časť nadväzuje na priority stanovené v strategickej časti. V procese spracovania programovej časti boli stanovené opatrenia a aktivity v rámci jednotlivých priorít tak, aby ich vykonanie prispelo k naplneniu cieľov.

Špecifický cieľ A: **Zvýšiť kvalitu života v obci**

Priorita A.1: Služby charakteru občianskej vybavenosti

Občianska vybavenosť v sebe zahŕňa širokú škálu služieb, ktorých úlohou je prispieť k trvaloudržateľnému ekonomickému a sociálnemu rozvoju.

Opatrenie A.1.1: Udržanie a skvalitnenie dostupnosti siete obchodov a služieb

Dostupnosť služieb bola indikovaná ako problémová oblasť. Služby aj toho najšpecifickejšieho charakteru, pokiaľ nie sú dostupné priamo v obci, môžu obyvatelia síce nájsť v Trenčíne, ale z pohľadu starších ľudí a obyvateľov, ktorí denne nedochádzajú do mesta a čoraz častejšie nachádzajú prácu v obci.

Opatrenie A.1.2: Skvalitnenie systému poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Po vykonaní dôslednej analýzy sprístupniť obyvateľom základnú zdravotnú starostlivosť (praktického lekára) priamo v obci a súčasne: zvyšovať povedomie obyvateľstva o nevyhnutnosti prevencie a zdravého životného štýlu, podporovať rozvoj nových foriem zdravotnej starostlivosti (hospicová starostlivosť, komunitná starostlivosť).

Vzhľadom na vekovú štruktúru obyvateľstva, jeho väzbu na lokalitu, v ktorej prežili celý život, sa začne zvyšovať dopyt po poskytovaní sociálnej starostlivosti, preto je nevyhnutné zabezpečenie kvalitnej úrovne týchto služieb.

Opatrenie A.1.3: Podpora skvalitňovania vzdelávania, zabezpečovanie dostupnosti vzdelávania a zvyšovania informatizácie

Základným predpokladom pre uplatnenie sa mladej generácie vo vytvárajúcich sa podmienkach je sledovanie najnovších trendov systému vzdelávania po metodickej aj technickej stránke. Na eliminovanie odchodu (resp. motivácii k návratu) schopných ľudí je potrebné v mladej generácii podporovať vzťah k obci a takisto posilniť kreativitu a vzťah k tímovej práci. V oblasti polytechnickej výchovy je potrebné venovať pozornosť získavaniu zručností v oblasti informatiky, elektroniky, ale aj tradičných remesiel a poľnohospodárstva.

Na druhej strane, vedomosti a informácie, ktoré získali obyvatelia pred 20-30 rokmi, sú v súčasnosti prekonané a je nevyhnutné klásť dôraz na celoživotné vzdelávanie a jeho podporou (predovšetkým počítačovej gramotnosti a cudzích jazykov) rozvíjať ľudský potenciál.

Aktivity:

- zabezpečenie dostatočnej kapacity školských zariadení,
- zavádzanie regionálnych prvkov do vzdelávacieho procesu (regionálny dejepis, zemepis, prírodopis a pod.),
- budovanie a modernizácia knižníc a školských laboratórií, počítačových učební,
- využívanie moderných technológií vo vyučovacom procese (audiovizuálna technika, informačné technológie,...),
- organizovanie jazykových a počítačových kurzov pre starších,
- sprístupňovanie internetu verejnosti,
- zavádzanie inovatívnych prvkov v rámci komunikácie s občanmi a návštevníkmi/turistami (elektronické informačné tabule a pod.).

Opatrenie A.1.4: Zachovanie bezpečnosti

Úroveň kvality života je úzko prepojená s pokojom a pohodou obyvateľov, preto je nevyhnutné vykonávať aktivity zamerané na prevenciu kriminality, rizík požiarov a rizík z prírodných katastrof.

Priorita A.2: Zachovanie hodnôt a koordinovaný rozvoj

Opatrenie A.2.1: Organizovanie a podpora organizovania kultúrnych, spoločenských a športových podujatí a voľnočasových aktivít

Zapájanie obyvateľov do spoločenských aktivít je základným predpokladom pre oživenie spoločenského života v obci a vytvorenie vhodnej „klímy“ pre ďalšie spoločenské a ekonomické aktivity. Je predpokladom pre úspešnú implementáciu rozvojových programov a zapojenie obyvateľstva do realizácie konkrétnych aktivít.

Záujmové združenia a spolky tvoria významný prvok v živote každej komunity na vidieku, prispievajú k socializácii obyvateľov a v neposlednom rade prostredníctvom konkrétnych aktivít prispievajú k reprezentácii obce.

Aktivity:

- usporiadanie pravidelných kultúrno-spoločenských podujatí,
- podpora športových podujatí a voľnočasových aktivít,
- zabezpečovanie technického zázemia pre vykonávanie voľnočasových aktivít,
- integrácia marginalizovaných skupín do kultúrno-spoločenského života obce,
- podpora činností záujmových združení a spolkov,
- podpora prezentácie folklórnych súborov ako aj mladej modernej kultúry (hudba, divadlo, tanec).

Opatrenie A.2.2: Zachovanie kultúrneho, historického a prírodného dedičstva

Kultúrne, historické a prírodné dedičstvo je jedným z prvotných vnútorných zdrojov rozvoja. Je základom pre zvyšovanie záujmu o obec a takisto je základom identity a svojráznosti. Zachovanie dedičstva je možné prostredníctvom aktivít:

- identifikácia a katalogizácia kultúrneho a historického dedičstva,
- zriaďovanie a údržba pamätných izieb a dedinských múzeí so stálymi expozíciami, napr. v priestoroch obecného úradu,
- starostlivosť o pamätihodnosti obce,

- prezentácia územia prostredníctvom festivalov, výstav, publikácií, audiovizuálnych diel, náučného chodníka.

Zároveň je nevyhnutné vykonávať aktivity na zachovanie pamätihodností obce pre budúce generácie.

Opatrenie A.2.3: Zabezpečenie koordinovaného rozvoja a vytváranie partnerstiev

Pre napĺňanie rozvojového potenciálu obce je nevyhnutné jeho personálne zabezpečenie – vytvorenie pracovných skupín zodpovedných za jednotlivé špecifické ciele, ktorých činnosť je nevyhnutné technicky materiálne a finančne zabezpečiť.

Okrem samotného personálneho zabezpečenia v obci je pre koordinovaný rozvoj potrebné nadväzovania udržiavanie partnerstiev s obcami v okolí, so subjektmi samosprávy regionálnej úrovne, podnikateľskými subjektmi a tretím sektorom na lokálnej úrovni, so subjektmi poskytujúcimi odborné poradenstvo a tiež nadväzovanie partnerstiev cezhraničného a medzinárodného charakteru. Vhodné je tiež aktívne zapájať do rozvoja obce samotných obyvateľov a aplikovať prístupy komunitne riadeného lokálneho rozvoja.

Špecifický cieľ B:

Zvýšiť hospodárske využitie vnútorných zdrojov obce

Priorita B.1: Zamestnanosť a podnikanie

Malé a stredné firmy plnia v obci významný faktor sociálno-ekonomického rozvoja.

Obec poskytuje dostatočne široké spektrum aktivít a podnikateľských myšlienok. Záleží len na obyvateľoch, do akej miery sa chopia tejto šance, treba ich však motivovať. Nevyhnutné je tiež záujemcov o podnikanie podchytiť v štádiu prípravy na podnikanie a pomôcť im vyvarovať sa krokov, ktoré by prípadne mohli ohroziť ich prosperitu. Dôležité je tiež klásť dôraz na vytváranie pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie napríklad formou sociálneho podniku.

Opatrenie B.1.1: Podpora záujemcov o podnikanie a existujúcich podnikateľov

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť je nevyhnutné vytvárať vhodné podmienky pre MSP prostredníctvom konkrétnych aktivít. Nie každá podnikateľská myšlienka je realizovateľná v priestoroch, ktoré sú vo vlastníctve záujemcu o realizovanie konkrétnej myšlienky, preto je nevyhnutné, aby obec disponovala informáciami o dostupných plochách a objektoch či už vo verejnom, alebo súkromnom vlastníctve, ktoré sú k dispozícii a je ich možné využiť na podnikanie. Podporu záujemcov môže v tomto smere obec zintenzívniť územnou prípravou danej lokality a vybudovaním inžinierskych sietí a rozvodov (v súlade s Opatreniami C.2.3, C.2.4). Charakter podnikateľskej činnosti by mal súvisieť predovšetkým so skvalitňovaním služieb poskytovaných obyvateľom a návštevníkom obce.

Partnerstvo verejného a súkromného sektoru je jedným z najvýznamnejších partnerstiev, ktoré má vplyv na sociálno-ekonomický rozvoj obce, preto je nevyhnutné budovanie spolupráce na tejto úrovni.

Neustále zmeny v turbulentnom podnikateľskom prostredí si vyžadujú, aby podnikatelia venovali nemalé množstvo pozornosti a času ich sledovaniu. Z tohto hľadiska možno odporučiť vo viacerých regiónoch osvedčenú aktivitu - pomoc zo strany samosprávy podnikateľom - zorganizovanie stretnutí MSP so zástupcami inštitúcií poskytujúcich profesionálne podnikateľské poradenstvo.

Na záver popisu opatrenia možno vyvodiť konkrétne aktivity:

- vytvorenie databázy plôch a objektov vhodných na podnikanie,
- príprava vybraných plôch na podnikanie,
- spolupráca verejného a súkromného sektoru,
- poskytovanie poradenských služieb pre podnikateľov prostredníctvom profesionálnych inštitúcií.

Opatrenie B.1.2: Modernizácia existujúcich a zavádzanie nových technológií

Jedným zo základných predpokladov úspechu konkurencieschopného podniku je technológia na úrovni uplatnenia sa slovenského podnikateľa na trhu porovnateľná s možnosťami podnikateľa pôsobiaceho v ktorejkoľvek krajine.

V tomto smere možno podnikateľom odporúčať v maximálnej miere využívať grantové schémy zamerané na podporu konkurencieschopnosti.

Opatrenie B.1.3: Zachovanie a rozvoj tradičných výrobných

Prevádzky tradičných remeselných výrobných a služieb charakteristických pre obec zanikli, sú však významným faktorom atraktivity obce. Preto je vhodné usmerniť záujemcov o podnikanie a ich motivovanie k vykonávaniu takýchto aktivít.

Opatrenie B.1.4: Zvyšovanie zamestnanosti

V rámci opatrenia bude obec podporovať vytváranie nových pracovných miest pre obyvateľov obce s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľov.

Priorita B.2: Konkurencieschopné poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska výroba je determinovaná prírodnými, klimatickými a pôdnymi podmienkami a tvorí z celospoločenského hľadiska významný sektor hospodárstva, preto je nevyhnutné venovať mu náležitú pozornosť.

Opatrenie B.2.1: Rozvoj poľnohospodárstva s dôrazom na biologickú rozmanitosť, prírodné a kultúrne dedičstvo vidieka

Poľnohospodárstvu sa venuje cca 6 % ekonomicky aktívnych obyvateľov obce. Väčšinou ide o zamestnancov poľnohospodárskeho družstva, pre ktoré je charakteristický intenzívny spôsob obhospodarovania pôdy a chovu zvierat. Tento spôsob je dôležitý z hľadiska objemu produkcie, nedotvára však vidiecky charakter. Preto je nevyhnutné podporovať obyvateľov so vzťahom k poľnohospodárstvu a subjekty zaoberajúce sa poľnohospodárstvom a motivovať ich k diverzifikácii poľnohospodárskych činností. Realizácia tohto opatrenia prispeje k atraktivite obce i vo vzťahu k prioritě B.4 Rozvoj turizmu.

Opatrenie B.2.2: Zvyšovanie produktivity poľnohospodárskych podnikov

Toto opatrenie je nevyhnutné vzhľadom na fyzicky a morálne opotrebovanú poľnohospodársku techniku a technológie. Realizácia opatrenia je možná prostredníctvom vykonania aktivít:

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia budov
- obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia
- zlepšenie monitorovania kvality, zdravotných podmienok, hygienicko-sanitárnych režimov,
- zlepšenie pracovných podmienok.

Priorita B.3: Udržateľné hospodárenie v lesoch

Lesy zaberajú viac ako 65 % rozlohy katastra a ich stav je dôležitým faktorom z hľadiska hospodárstva a predovšetkým trvaloudržateľnosti rovnováhy prostredia. Preto je nevyhnutné racionalizovať a zefektívňovať lesnícke činnosti, vytvoriť podmienky pre konkurencieschopnosť lesného hospodárstva voči iným odvetviam, zabezpečiť zamestnanosť, bezpečnosť pri práci, vhodné podmienky

pre prácu v lesníctve a redukovať negatívne dopady na životné prostredie inováciou lesnej techniky a zavádzaním moderných a ekologicky vhodných technológií v lesnej výrobe.

Opatrenie B.3.1: Podpora investícií do obnovy lesov

Opatrenie je realizovateľné prostredníctvom aktivít, akými sú:

- zalesňovanie a ochrana lesov poškodených hmyzom a imisiami,
- zalesňovanie lesného pôdneho fondu a následná výchova mladých lesných kultúr v horských oblastiach s cieľom zvýšiť biologickú diverzitu a znížiť riziko pôdnej erózie,
- zalesňovanie lesného pôdneho fondu a následná výchova mladých lesných kultúr v tých oblastiach, kde náklady prevyšujú príjmy z hospodárskej činnosti a kde si to vyžaduje verejný záujem,
- výsadba lesného reprodukčného materiálu,
- ostatné pestovateľské aktivity v lesoch poškodených synergickým pôsobením škodlivých činiteľov, najmä antropogénnou činnosťou a imisiami,
- iné aktivity na zlepšenie ekologickej stability lesov (revitalizačné a melioračné aktivity),
- ozdravné aktivity v lesoch poškodených prírodnými katastrofami,
- posilniť motiváciu drobných vlastníkov lesov k ich združovaniu do väčších celkov.

Opatrenie B.3.2: Zdokonaľovanie jednotlivých lesníckych činností vrátane zberu, spracovania a marketingu lesných produktov

Aktivity, ktoré prispievajú k realizácii opatrenia:

- obstaranie ekologicky vhodnej mechanizácie, strojov, zariadení, technológií na pestovanie lesného reprodukčného materiálu, na pestovanie a ochranu lesa, ťažbu, približovanie, dopravu, nakladanie a prvotné spracovanie dreva a ostatnej lesnej produkcie a výpočtovej a automatickej techniky,
- výstavba, modernizácia a rekonštrukcia zariadení v lesných škôlkach a na manipulačno-expedičných skladoch.

Priorita B.4: Rozvoj turizmu

Na základe analýzy vnútorné zdroje obce – kultúrny, historický a prírodný potenciál - vytvárajú jedinečné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu.

Opatrenie B.4.1: Podpora budovania turistickej infraštruktúry

Turistická infraštruktúra na vysokej úrovni predstavuje popri prírodnom, kultúrnom, historickom a prírodnom potenciáli základný faktor atraktivity obce, práve preto je nevyhnutné venovať mu zvýšenú pozornosť. Aby sa turistická infraštruktúra mohla považovať za vyhovujúcu, možno vykonať mnohé aktivity, predovšetkým:

- budovanie nových ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení,
- budovanie nových, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich stravovacích zariadení,

- budovanie, údržba a značenie cyklotrás a turistických trás, náučného chodníka.

Opatrenie B.4.2: Tvorba a údržba produktov cestovného ruchu

Okrem turistickej infraštruktúry a vnútorných zdrojov obce je nezanedbateľnou podmienkou atraktivity obce ich integrácia s ponukou aktivít a programov, ktoré motivujú návštevníkov, aby obec navštívili a obyvateľov, aby aktívnejšie trávili voľný čas. V obci sú vytvorené výborné podmienky pre produkty cestovného ruchu zamerané na:

- folklór,
- cyklotrustiku,
- agroturistiku,
- pešiu turistiku,
- poľovníctvo,
- jazdectvo.

Opatrenie B.4.3: Marketing obce

Na kvalitnú turistickú infraštruktúru a ponúkané produkty nadväzuje vhodne a účelne zvolená propagácia samotnej obce ako súčasti širšieho územia – stredného Považia. Aktivity podporujúce marketing obce:

- zavádzanie inovatívnych prvkov v rámci propagácie obce, komunikácie a informovanosti obyvateľov a turistov/návštevníkov (elektronická informačná tabuľa, ktorá umožní obci podporiť turizmus a spropagovať miestne atraktivity v území).

Priorita B.5: Ochrana a kvalita životného prostredia

Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia predstavuje horizontálnu tému, na ktorú sa musí brať ohľad pri vykonávaní akejkoľvek aktivity.

Opatrenie B.5.1: Ochrana a racionálne využívanie vôd

Zo skúseností v minulosti je nevyhnutné zaoberať sa problematikou vodného hospodárstva z pohľadu negatívneho dopadu zvýšenej hladiny vodných tokov, ktoré sa prejavujú ničivo.

Odporúčané aktivity:

- zabrániť vypúšťaniu odpadových vôd do podlažia,
- zmierňovanie nepriaznivých environmentálnych vplyvov povodní,
- zabezpečenie a spevnenie brehov tokov, zníženie erózie a vymieľania brehov, spomalenie odtoku vody a zvýšenie biodiverzity,
- intenzívne uplatňovať práva obce v Trenčianskych vodárňach a kanalizáciách, a. s.

Opatrenie B.5.2: Ochrana ovzdušia

Kvalita ovzdušia nie je hodnotená ako slabá stránka, do budúcnosti je však potrebné vykonávať aktivity na jej zachovanie.

Opatrenie B.5.3: Zlepšenie a rozvoj odpadového hospodárstva

Likvidácia odpadov je riešená komplexne, vrátane separácie odpadov, i tak by však bolo vhodným krokom vykonávať osvetovú a propagačnú činnosť na podporu separovaného a množstevného zberu odpadu a z hľadiska zefektívnenia systému zvozu odpadu vybudovať zberný dvor priamo v obci.

Opatrenie B.5.4: Ochrana, zlepšenie a obnova prírodného prostredia

Na ochranu, zlepšenie a obnovu prírodného prostredia ako celku majú vplyv predovšetkým čiastkové aktivity:

- ochrana lokalít cenných pre existenciu chránených a ohrozených druhov fauny a flóry,
- zvýšenie stability prírodného, poľnohospodárskeho ako aj urbanizovaného územia regiónu,
- ochrana a zveľaďovanie lesa na princípe trvaloudržateľného rozvoja obhospodarovania,
- zvyšovanie environmentálneho povedomia a výchova k lepšiemu vzťahu k životnému prostrediu,
- zapojenie organizácií ochrany prírody a krajiny (z blízkeho okolia) do procesov rozhodovania o území a prípadného rozvoja územia najmä s dôrazom na monitoring územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny a na externé faktory vplývajúce na životné prostredie regiónu.

Špecifický cieľ C: **Zvýšiť kvalitu infraštruktúry**

Špecifický cieľ C je horizontálnym cieľom, úroveň technického zázemia obce má vplyv jednak na kvalitu života obyvateľov a takisto na hospodársky rozvoj. Teda možno konštatovať, že bez budovania a rekonštrukcie technickej infraštruktúry bude možné špecifické ciele A a B plniť len v obmedzenej miere.

Priorita C.1: Stav nehnuteľného majetku (verejného aj súkromného)

Stav verejných priestranstiev obce a ich úprava z hľadiska atraktivity pre domácich aj návštevníkov je hodnotený ako slabá stránka a ich rozvoj je nevyhnutný, keďže tieto priestranstvá tvoria podpornú infraštruktúru spoločenského života v obci a dotvárajú jej kolorit. Nevyhnutné je tiež vykonať rekonštrukcie budov verejného aj súkromného majetku. Estetické hľadisko mnohokrát nezodpovedá súčasným štandardom a zlý technický stav neraz ohrozuje zdravie užívateľov, v krajných prípadoch i okoloidúcich. Nezanedbateľným je tiež hľadisko ekonomickej a energetickej efektívnosti budov.

Rozvoj bytovej výstavby je tiež nevyhnutný z hľadiska eliminácie slabej stránky, ktorou je vysoký priemerný vek obyvateľstva a index starnutia.

Opatrenie C.1.1: Budovanie a rekonštrukcia verejných plôch, priestranstiev, oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce

Opatrenie má za cieľ podporu investícií, ktoré prispievajú k integrovanému rozvoju spolu s ostatnými opatreniami, to znamená k renovácii a rozvoju dediny a k zvyšovaniu jej atraktivity napríklad prostredníctvom aktivít:

- úprava a budovanie verejných plôch, verejnej zelene,
- úprava a budovanie multifunkčných a detských ihrísk,
- úprava a budovanie oddychových zón – lavičky, odpočívadlá, sociálno-hygienické zariadenia,
- rekonštrukcia a budovanie autobusových zastávok,
- úprava a regulácia potoku a okolia.

Opatrenie C.1.2: Rekonštrukcia, opravy a modernizácia budov, ich efektívne využívanie

Mnohé budovy svojím technickým stavom a zariadením nespĺňajú súčasné štandardy, ich prevádzka je neefektívna z rôznych hľadísk, predovšetkým energetického a ekonomického, preto je nevyhnutné hľadať riešenia na zefektívnenie ich využitia.

Cieľom opatrenia je zároveň vytvorenie zázemia pre kvalitné poskytovanie služieb občianskej vybavenosti.

- rekonštrukcia, opravy a modernizácia vybavenia školských objektov, kultúrneho domu, požiarnej zbrojnice, obecného úradu, domu smútku, cintorína
- zvyšovanie energetickej efektívnosti budov.

Opatrenie C.1.3: Rozvoj bytovej výstavby

Bytová výstavba je jednoznačnou príležitosťou pre zvrátenie nepriaznivého stavu demografického vývoja v obci. Vhodné je zamerať sa tak na individuálnu bytovú výstavbu ako aj na výstavbu obecných bytov, pre ktorú sú v súčasnosti vytvorené podmienky zo strany štátu a podporných fondov. Treba však citlivo zvažovať stavebný projekt takýchto aktivít, aby nebol narušený vidiecky charakter obce.

Ohrozením individuálnej bytovej výstavby môže byť nezáujem súkromných vlastníkov pozemkov o výstavbu alebo predaj, preto treba nájsť mechanizmus na ich motiváciu pozemky využiť v súlade s územným plánom obce alebo zóny, alebo ich na využitie za odplatu poskytnúť.

Priorita C.2: Infraštruktúra

Táto priorita zahŕňa predovšetkým problematiku inžinierskych sietí a dopravy. Bez ich vyhovujúcej úrovne nie je možné uvažovať o plnohodnotnom sociálnom a ekonomickom rozvoji.

Opatrenie C.2.1: Odkanalizovanie a budovanie ČOV

V rámci opatrenia je potrebné umožniť napojenie na kanalizáciu 5 % domov, pre ktoré v súčasnosti kanalizácia nie je dostupná.

Opatrenie C.2.2: Budovanie, rekonštrukcie, opravy a údržba ciest, miestnych komunikácií, chodníkov a cyklotrás

Cestná sieť si vyžaduje vykonanie aktivít zabezpečujúcich požiadavky na kvalitu z pohľadu podnikateľov, turistov a v neposlednom rade požiadavky na zdravie a bezpečnosť obyvateľov. Aktivity musia obsiahnuť všetky cestné triedy a takisto úžitkové komunikácie:

- budovanie, rekonštrukcie, opravy a údržba ciest, miestnych, komunikácií, chodníkov a cyklotrás,
- budovanie, rekonštrukcie, opravy a údržba lesných ciest,
- budovanie, rekonštrukcie, opravy a údržba úžitkových komunikácií
- nákup strojového vybavenia za účelom údržby ciest, miestnych komunikácií, chodníkov a iné.

Opatrenie C.2.3: Budovanie a rekonštrukcia rozvodov a infraštruktúry

Dostupnosť inžinierskych sietí a rozvodov možno hodnotiť ako veľmi dobrú. Nedostatkom je už spomínaný chýbajúci úsek dobudovania kanalizácie a zastaralý vodovod. Rekonštrukciou verejného osvetlenia sa môže znížiť energetická náročnosť. Problémy môžu vzniknúť aj v dôsledku fyzického opotrebovania rozvodov. Navrhované aktivity

- postupne zamieňať vzdušne vedené rozvody za podzemné,
- budovanie nových rozvodov sa týka predovšetkým prípravy bytovej výstavby v súlade s opatrením C.1.3.,
- rekonštruovať vodovod,

- rekonštruovať verejné osvetlenie,
- rekonštruovať miestny rozhlas.

Opatrenie C.2.4: Príprava projektovej dokumentácie, príprava projektových zámerov

Aktivity budovania technického zázemia rozvoja obce nie je možné realizovať bez prípravy projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie, čím sa značne urýchli proces prípravy projektových zámerov a žiadostí o poskytnutie nenávratnej finančnej pomoci.

Aktivity:

- príprava projektovej dokumentácie,
- príprava projektových zámerov.

Realizačná časť

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu

Vzhľadom na veľkosť obce a finančné možnosti realizáciu programu zastrešuje po manažérskej stránke starosta obce, ktorý je zároveň členom skupiny pre realizáciu programu rozvoja.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia programu

Merateľné ukazovatele sú podporným mechanizmom na sledovanie plnenia jednotlivých opatrení prostredníctvom vykonania aktivít. Slúžia na priebežnú kontrolu jednotlivých opatrení, pričom majú byť zvolené tak, aby pokrývali celú škálu opatrení a pri kontrole ich plnenia bolo zjavné napredovanie v dosahovaní cieľa, prípadne mohli byť odhalené odchýlky od jeho dosiahnutia.

Tabuľka 22: Monitoring ukazovateľov

Ukazovateľ	Jednotka	Periodicita hodnotenia	Počiatočná hodnota 2022	Cieľová hodnota 2030
Počet obyvateľov obce	počet	1x ročne	1 008	1 030
Počet aktivít/projektov zameraných na zvýšenie kvality života v obci	počet	1x ročne	0	75

Zdroj: vlastné spracovanie

Vecný a časový harmonogram

Vecný a časový harmonogram realizácie programu podľa jednotlivých opatrení je spracovaný do tabuľkovej formy – akčného plánu.

Tabuľka 23: Akčný plán (v tis. EUR)

	Opatrenie	Termín	Zodpovedný	Financovanie (vlastné zdroje)
A.1.2	Skvalitnenie systému poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti	2025	Obec Selec	50
A.1.3	Podpora skvalitňovania vzdelávania, zabezpečovanie dostupnosti vzdelávania a zvyšovania informatizácie	2024-2029	Obec Selec	23
A.1.4	Zachovanie bezpečnosti	2024	Obec Selec	1,5
A.2.1	Organizovanie a podpora organizovania kultúrnych, spoločenských a športových podujatí a voľnočasových aktivít	2024-2030	FS Selčan, Selčanka/Obec Selec/OŠK Selec	66,1
A.2.2	Zachovanie kultúrneho, historického a prírodného dedičstva	2024-2025	Obec Selec/OŠK Selec	21
A.2.3	Zabezpečenie koordinovaného rozvoja a vytváranie partnerstiev	2024-2025	Obec Selec	3
B.4.1	Podpora budovania turistickej infraštruktúry	2026	Obec Selec	10
B.4.2	Tvorba a údržba produktov cestovného ruchu	2025	Obec Selec	10
B.4.3	Marketing obce	2024	Obec Selec	0,25
B.5.3	Zlepšenie a rozvoj odpadového hospodárstva	2024	Obec Selec	15
C.1.1	Budovanie a rekonštrukcia verejných plôch, priestranstiev, oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce	2024-2030	Obec Selec/ZŠ s MŠ Selec	68
C.1.2	Rekonštrukcia, opravy a modernizácia budov, ich efektívne využívanie	2024-2030	Obec Selec /ZŠ s MŠ Selec	61
C.1.3	Rozvoj bytovej výstavby	2026	Obec Selec	150
C.2.2	Budovanie, rekonštrukcie, opravy a údržba ciest, miestnych komunikácií, chodníkov a cyklotrás	2024-2030	Obec Selec	135
C.2.3	Budovanie a rekonštrukcia rozvodov a infraštruktúry	2027	Obec Selec	50
SPOLU				663,85

Zdroj: vlastné spracovanie

Finančná časť

Na vykonanie jednotlivých opatrení tak, aby mohli byť do roku 2030 prostredníctvom naplnenia priorít naplnené strategické ciele obce, bude potrebných viac ako 9 563 000 EUR. V tejto sume sú započítané aj náklady na inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie aktivít. Na vykonanie všetkých aktivít je potrebné zabezpečiť viacdrojové financovanie, pretože obec je schopná podieľať sa na financovaní z vlastných zdrojov vo výške cca 7 % tejto sumy.

Finančná náročnosť na vykonanie opatrení pre dosiahnutie cieľov je rozpracovaná do indikatívneho finančného plánu. Indikatívny finančný plán vychádza z indikatívneho harmonogramu realizácie aktivít programu/projektov.

Tabuľka 24: Indikatívny finančný plán (v tis. EUR)

rok	Strategický cieľ A			Strategický cieľ B			Strategický cieľ C		
	Vlastné zdroje	Mimo rozp. zdroje	Spolu	Vlastné zdroje	Mimo rozp. zdroje	Spolu	Vlastné zdroje	Mimo rozp. zdroje	Spolu
2024-2030	164,6	3 306	3 470,6	35,25	374,75	410	464	5 218,5	5 682,5
SPOLU za všetky ciele							663,85	8 899,25	9 563,1

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 25: Indikatívny harmonogram realizácie aktivít programu/projektov (v tis. EUR)

Plánovaný rok realizácie	Názov projektového zámeru	Nositeľ projektu	Náklady na prípravu projektu (nezahŕňa už vynaložené náklady)	Náklady na realizáciu projektu	Predpokladané financovanie realizácie		Súlad s opatrením
					vlastné zdroje	mimorozpočtové zdroje	
2024	Elektronická informačná tabuľa	Obec Selec	1,00	15,00	0,25	4,75	B43
2024	Vybudovanie zberného dvora	Obec Selec	10,00	300,00	10,00	190,00	B53
2024	Kamerový systém	Obec Selec	5,00	30,00	1,50	28,50	A14
2024	Obnova chodníkov	Obec Selec	5,00	100,00	5,00	95,00	C22
2024	Osveta obyvateľstva a propagácia separovaného zberu	Obec Selec	5,00	5,00	5,00	0	B53
2024	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	3,00	A21
2024	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2024	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec,	Obec Selec	0	3,00	0,10	1,90	A21
2024	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	5,00	5,00	0	A21
2024	Vydanie DVD o tradíciách obce	FS Selčan, Selčanka	0	5,00	1,00	4,00	A22
2024	Zapojenie sa do projektov cezhraničnej spolupráce obcí a regiónov v oblasti kultúry a športu	Obec Selec	1,00	30,00	1,50	28,50	A23
2024	Rekonštrukcia prístupu na cintorín	Obec Selec	1,00	20,00	20,00	0	C22
2024	Vybudovanie kolumbária cintorín	Obec Selec	1,00	20,00	10,00	10,00	C12
2024	Informačná tabuľa na cintorín	Obec Selec	2,00	5,00	10,00	0	A13
2024	Revitalizácia cintorínov	Obec Selec	1,00	20,00	10,00	10,00	C12
2024	Výmena tabule oznamov pred kultúrnym domom	Obec Selec	1,00	10,00	10,00	0	A13
2024	Vybudovanie multifunkčného a detského ihriska	Obec Selec	5,00	250,00	12,50	237,00	C11
2024	Rekonštrukcia kaplnky	Obec Selec	1,00	10,00	10,00	0	A22
2024	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	2,00	A21
2024	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2024	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	5,00	5,00	0	A21
2024	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21

2025	OŠK – výstavba tribúny, úpravy ihriska	Obec Selec	1,00	180,00	10,00	170,00	A21
2025	Výsadba verejnej zelene	Obec Selec	3,00	10,00	0,25	4,75	C11
2025	Vybudovanie oddychovej zóny v obci	Obec Selec	5,00	100,00	5,00	95,00	C11
2025	Zapojenie sa do projektov cezhraničnej spolupráce obcí a regiónov v oblasti kultúry a športu	Obec Selec	1,0	30,00	1,50	28,50	A23
2025	Zakúpenie videokamery, kvalitného fotoaparátu a zvukovej aparatury	FS Selčan, Selčanka	0	5,00	1,00	4,00	A21
2025	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	2,00	A21
2025	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2025	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	5,00	5,00	0	A21
2025	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21
2025	Výstavba domu sociálnych služieb	Obec Selec	20,00	3 000,00	50,00	2950,00	A12
2025	Zriadenie posilňovne v existujúcich nevyužitých priestoroch kultúrneho domu	Obec Selec	10,00	100,00	10,00	90,00	B42
2025	Vydanie publikácie o športe pri príležitosti 70. výročia založenia TJ	Obec Selec OŠK Selec	0	10,00	10,00	0	A22
2026	Náučný a poznávací chodník v okolí obce	Obec Selec	1,0	100,00	10,00	90,00	B41
2026	Vybudovanie novej lokality rodinných domov	Obec Selec	20,00	100,00	100,0		C13
2026	Výstavba nájomných bytov	Obec Selec	0	1 000,00	50,00	950,00	C13
2026	Zakúpenie strojového vybavenia (traktor, radlicu, posýpač, traktobager)	Obec Selec	1,00	100,00	10,00	90,00	C22
2026	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka		3,00	1,00	2,00	A21
2026	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec		1,00	0,05	0,95	A21
2026	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec		5,00	5,00	0	A21
2026	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec		3,20	0,20	3,00	A21
2027	Rekonštrukcia a revitalizácia detských ihrísk v obci	Obec Selec	1,0	30,00	10,00	20,00	C11
2027	Vybudovanie cyklotrasy	Obec Selec	2,0	2000,0	50,0	1950,0	C22
2027	Údržba a modernizácia školy	ZŠ Selec	0	5,00	1,00	2,00	C12
2027	Rekonštrukcia zábradlia pri potoku	Obec Selec	1,0	100,00	5,0	95,0	C11

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Selec do roku 2030 (verzia 4.0)

2027	Modernizácia vybavenia kultúrneho domu	Obec Selec	10,00	300,00	10,00	290,00	C12
2027	Rekonštrukcia vodovodu	Obec Selec	2,00	1 000,00	50,00	950,00	C23
2027	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	2,00	A21
2027	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2027	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	5,00	5,00	0	A21
2027	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21
2028	Vybudovanie športoviska – tenisový kurt	Obec Selec	2,00	100,00	15,00	85,00	C11
2028	Vybudovanie verejného altánu s ohniskom	Obec Selec	1,00	50,00	10,00	40,00	A21
2028	Rekonštrukcia zastávok v obci	Obec Selec	1,00	10,00	5,00	5,00	C11
2028	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov	Obec Selec	2,00	50,00	10,00	40,00	C22
2028	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	2,00	A21
2028	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2028	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	5,00	5,00	0	A21
2028	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21
2028	Výsadba zelene v obci	Obec Selec	1,00	10,00	5,00	5,00	C11
2029	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obec Selec	2,00	100,00	20,00	80,00	C22
2029	Modernizácia obecnej knižnice	Obec Selec	0	5,00	3,00	2,00	A13
2029	Údržba a modernizácia vybavenia základnej školy a materskej školy	Obec Selec ZŠ s MŠ Selec	0	20,00	10,00	10,00	C12
2029	Výmena hracích prvkov v areáli základnej školy a materskej školy	Obec Selec ZŠ s MŠ Selec	0	40,00	10,00	30,00	C11
2029	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	2,00	A21
2029	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2029	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21
2030	Údržba verejných budov	Obec Selec	2,00	100,00	20,00	80,00	C12

2030	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21
2030	Údržba verejnej zelene v obci	Obec Selec	3,00	10,00	0,25	4,75	C11
2030	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obec Selec		100,00	20,00	80,00	C22
2030	Zabezpečenie činnosti FS Selčan a Selčanka	FS Selčan, Selčanka	0	3,00	1,00	2,00	A21
2030	Podpora činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska - základnej organizácie Selec	Obec Selec	0	1,00	0,05	0,95	A21
2030	Podpora činnosti OŠK Selec	OŠK Selec	0	5,00	5,00	0	A21
2030	Podpora činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Selec, modernizácia technického vybavenia	Obec Selec	0	3,20	0,20	3,00	A21

Zdroj: vlastné spracovanie

Čo sa týka zhodnotenia situácie predošlých projektových zámerov obce Selec do roku 2023/2024 boli zrealizované nasledovné projekty:

Tabuľka 26: Zrealizované projektové zámery za obdobie 2015 - 2023

Rok	Názov projektového zámeru	Hodnota	Vlastné zdroje	Mimorozpočtové zdroje
2015	Rekonštrukcia miestnych komunikácií – stred obce	33 286,08	33 286,08	0,00
2015	Verejné priestranstvo – oddychová zóna	8 592,70	8 592,70	0,00
2015	Územný plán obce	48 148,00	42 244,00	5 904,00
2015	Rekonštrukcia miestnych komunikácií – chodník pri ceste III	93 334,08	93 334,08	0,00
2015	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	78 021,17	9 684,63	68 336,54
2015	OŠK studňa	10 811,76	10 811,76	0,00
2016	Kamerový systém na budove KD	3 084,24	3 084,24	0,00
2016	Zástavka nástupište	6 000,00	6 000,00	0,00
2017	Ihrisko Fitness pod šírym nebom	28 031,07	28 031,07	0,00
2017	Výstavba bytového domu č. 340	557 867,42	21 747,42	536 120,00
2017	Miestny rozhlas	17 331,60	17 331,60	0,00
2017	Rekonštrukcia miestnych komunikácií – úsek 335-252	60 891,69	60 891,69	0,00
2017	Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu	133 648,33	17 908,33	115 740,00
2018	Výstavba chodníka pri ceste III1877	111 428,48	111 428,48	0,00
2018	Zabezpečenie činnosti FS Selčan - nákup heligonky	2 660,00	2 660,00	0,00
2018	Nákup fekálneho auta	4 200,00	4 200,00	0,00
2018	Vybudovanie detského ihriska	10 723,20	10 723,20	0,00
2018	Modernizácia hasičskej zbrojnice	43 922,36	43 922,36	0,00
2018	Kompostéry, štiepkovače, kontajnery	99 360,00	0,00	99 360,00
2018	Rekonštrukcia elektroinštalácie KD	17 962,03	17 962,03	0,00
2018	Rekonštrukcia a modernizácia budovy ZŠ	38 285,02	38 285,02	0,00
2019	Výstavba bytového domu č. 341	580 416,96	360 256,96	220 160,00
2019	Vybudovanie detského ihriska	8 539,20	8 539,20	0,00
2019	Zakúpenie akumuláčnej nádrže na vodu na ihrisko	5 477,34	5 477,34	0,00
2019	Oplotenie detského ihriska, vybudovanie dopadových plôch	8 388,00	8 388,00	0,00
2019	ÚPO obce	7 830,00	7 830,00	0,00
2019	Rekonštrukcia strechy na budove ZŠ	23 180,12	8 180,12	15 000,00
2019	Vybudovanie oporného múru v budove ZŠ	5 988,60	5 988,60	0,00

2019	Obnova pamätníka občanom zahynutých v konc. táboroch	5 413,49	5 413,49	0,00
2020	Rekonštrukcia hracej plochy v areáli futbalového ihriska	57 864,42	47 864,62	10 000,00
2020	Starostlivosť a obnova obecného sadu	4 977,80	4 977,80	0,00
2021	Realizácia kontajnerového státi	1 440,00	1 440,00	0,00
2021	Výstavba chodníka k Pumtrackovej dráhe	5 989,01	5 989,01	0,00
2021	Realizácia Pumtrackovej dráhy	51 815,49	51 815,49	0,00
2021	Nákup svahovej mulčovacej kosačky	14 190,00	14 190,00	0,00
2021	Stavebné úpravy na objekte Lávka pre chodcov	6 000,00	6 000,00	0,00
2021	Stavebné práce na Zvonici v obci	4 134,97	4 134,97	0,00
2021	Vybudovanie oplotenia areálu Klubu mládeže	5 988,00	5 988,00	0,00
2022	Rekonštrukcia strešného plášt'a na Dome smútku	30 100,66	7 188,42	22 912,24
2022	Vybudovanie chodníka pri pohostinstve	97 993,34	97 993,34	0,00
2022	Bar a chladiarenské zariadenie OŠK	3 100,00	3 100,00	0,00
2022	Klimatizačné zariadenie v budove obecného úradu	4 021,20	4 021,20	0,00
2022	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove MŠ	11 043,60	11 043,60	0,00
2022	Elektroinštalačné práce na verejnom osvetlení	7 021,97	7 021,97	0,00
2022	Žiarivo zinkové nosníky na sedačky na futbalovom ihrisku	5 074,80	5 074,80	0,00
2023	Valčekový sypač VSS 200s	4 180,00	4 180,00	0,00
2023	Vstupná brána a stĺpiky v areáli ZŠ	5 996,40	5 996,40	0,00
2023	Modernizácia školskej jedálne	4 080,00	4 080,00	0,00
2023	Rekonštrukcia mostov a oceľového zábradlia	11 994,00	11 994,00	0,00
2023	Rekonštrukcia MK Selec - kyselka	70 662,10	51 462,10	19 200,00
2023	Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN obce Selec	12 498,00	12 498,00	0,00
2023	Modernizácia kuchyne KD – elektrická pec	4 374,65	4 374,65	0,00
2023	Konfigurácia zariadení, kamery, rozvádzače	4 289,61	4 289,61	0,00
2023	Vybudovanie betónovej žumpy v areáli PPO	11 994,00	11 994,00	0,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Program rozvoja obce **Selec** bol spracovaný na základe zadania schváleného obecným zastupiteľstvom. Je strategickým strednodobým dokumentom, ktorý určuje víziu rozvoja obce, strategické ciele, prioritné rozvojové oblasti, opatrenia a aktivity/projektové zámery smerujúce k ich naplneniu.

PRO vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie, s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencieschopnosť regiónu. Je otvoreným dokumentom, spracovaným na úrovni poznania a hodnotenia vývoja obce, jej potenciálu a perspektív. Je živým dokumentom, ktorý je potrebné v priebehu realizácie pravidelne vyhodnocovať na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a aktualizovať v termínoch podľa jeho rozhodnutia. Bude sa realizovať v podmienkach existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognózy očakávaného vývoja obce i regiónu.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v PRO má Obecné zastupiteľstvo obce ako kolektívny riadiaci orgán a starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve. Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní dostupných možností financovania plánovaných aktivít.

Úspešnosť realizácie stanovených zámerov však bude v prvom rade závisieť od aktívnej účasti a podpory všetkých obyvateľov obce pri koordinovaní jednotlivých aktivít obecným zastupiteľstvom.

Program rozvoja obce **Selec** bol schválený a uvedený do praxe rozhodnutím obecného zastupiteľstva č. 75/2023 zo dňa 13.12.2023

Použité zdroje

www.selec.sk
www.inovec.info
www.podnemapy.sk
www.tsk.sk
www.minv.sk
jaspi.justice.gov.sk
www.seas.sk
www.orsr.sk
www.zrsr.sk
www.mikroregion-inovec.sk
www.maps.google.sk
www.hospodarenieobci.sk
www.statistics.sk
Vitajte v mikroregióne Inovec
Selec, Rok 2014 – rok výročí obce
Program odpadového hospodárstva Mikroregiónu Inovec
PHRSR obce Selec do roku 2023 (verzia 3.0)
Rozpracovaný Územný plán Obce Selec
Štúdia lesnej železničky